

Ikt. sz.: HOB-41/33-5/2021.

HOB-6/2021. sz. ülés
(HOB-55/2018-2022. sz. ülés)

J e g y z ő k ö n y v

az Országgyűlés **Honvédelmi és rendészeti bizottságának**
2021. június 8-án, kedden, 10 óra 59 perckor
az Országház Széll Kálmán termében (főemelet 64.)
megtartott üléséről

Tartalomjegyzék

<i>Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása</i>	<i>5</i>
<i>Tájékoztató a hazai védelmi ipar helyzetéről</i>	<i>5</i>
<i>Dr. Palkovics László tájékoztatója</i>	<i>5</i>
<i>Kérdések, válaszok</i>	<i>15</i>
<i>Hozzászólások</i>	<i>26</i>
<i>Dr. Palkovics László reflexiói</i>	<i>32</i>
<i>Az ülés berekesztése</i>	<i>34</i>

Napirendi javaslat

1. Tájékoztató a hazai védelmi ipar helyzetéről
2. A Nemzetbiztonsági Kabinet által benyújtott, a közbeszerzésekről és a védelmi és biztonsági célú beszerzésekről szóló törvény hatálya alóli mentesítés iránti kérelmek megtárgyalása (BM/7029-7/2021., BM/8856-6/2021., BM/9139-14/2021., BM/9139-15/2021., BM/9139-16/2021., BM/9139-13/2021.)
(Zárt ülés!)

Az ülés résztvevői

A bizottság részéről

Megjelent

Elnököl: Kósa Lajos (Fidesz), a bizottság elnöke

Hubay György (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Dr. Simon Miklós (Fidesz), a bizottság alelnöke
 Dr. Lukács László György (Jobbik), a bizottság alelnöke
 Dr. Vadai Ágnes (DK), a bizottság alelnöke
 Bartos Mónika (Fidesz)
 Bíró Márk (Fidesz)
 Dr. Harangozó Tamás (MSZP)

Helyettesítési megbízást adott

Móring József Attila (KDNP) Kósa Lajosnak (Fidesz)

A bizottság titkársága részéről

Laban János bizottsági főmunkatárs
 Ácsné Kovács Katalin ügyintéző-titkárnő

Meghívottak

Hozzászóló

Dr. Palkovics László innovációért és technológiáért felelős miniszter

Megjelentek

Schanda Tamás János államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium)
 Magyar Ferenc miniszteri tanácsadó (Innovációs és Technológiai Minisztérium)
 Dr. Lukács Ágnes kabinetfőnök (Innovációs és Technológiai Minisztérium)
 Dr. Konczos Nóra főosztályvezető (Innovációs és Technológiai Minisztérium)
 Iski Alexandra Anna ágazati referens (Innovációs és Technológiai Minisztérium)
 Tóth Szilvia főosztályvezető (Honvédelmi Minisztérium)
 Dr. Vadai Livia parlamenti titkár (Honvédelmi Minisztérium)
 Fekete Barnabás (Honvédelmi Minisztérium)
 Dr. Solymosi Gabriella főosztályvezető (Belügyminisztérium)
 Fodor Lilla parlamenti titkár (Belügyminisztérium)
 Pávai Nándor szakértő (Fidesz)
 Sas Zoltán szakértő (Jobbik)
 Varga-Szabó Szilvia sajtófőnök (Innovációs és Technológiai Minisztérium)

(Az ülés kezdetének időpontja: 10 óra 59 perc)

Az ülés megnyitása, a határozatképesség megállapítása, a napirend elfogadása

KÓSA LAJOS (Fidesz), a bizottság elnöke, a továbbiakban ELNÖK: Tisztelt Bizottság! Köszöntöm vendégeinket, tisztelt miniszter urat, Schanda államtitkár urat, valamint a kedves bizottsági tag hölgyeket és urakat.

Először a határozatképességet ellenőrizzük. Megállapítom, hogy személyesen 6 fő van jelen. Helyettesítés nincs; Móring képviselő úr jelezte, hogy később érkezik. Hat fővel a bizottság határozatképes.

Tisztelt Bizottság! A kiküldött meghívóban zárt ülés tartásáról tájékoztattunk, de a zárt ülés a 2. napirendi pontra vonatkozik, amikor is a Nemzetbiztonsági Kabinet által benyújtott, közbeszerzési törvény alóli mentesítésekkel kapcsolatos előterjesztéseket tárgyaljuk. Az 1. napirendi pont, a tájékoztató a hazai védelmi ipar helyzetéről, nyílt ülésen kerül megvitatásra. 13 óra 30-ig ebben a teremben leszünk a nyílt ülésen, utána pedig lemegyünk a zárt ülésre; ha előbb befejezzük, akkor itt tartjuk meg a zárt ülést, fel vagyunk rá készülve.

Tisztelt Bizottság! Ki az, aki támogatja a napirendet? *(Szavazás.)* 5 igen. Ki nem támogatja? *(Nincs ilyen.)* Ki tartózkodott? *(Egy.)* 5 igen szavazattal, ellenszavazat nélkül, 1 tartózkodás mellett a napirendet elfogadtuk.

Tájékoztató a hazai védelmi ipar helyzetéről

Hozzákezdünk a napirend megtárgyalásához, melynek címe: tájékoztató a hazai védelmi ipar helyzetéről. Miután a Honvédelmi és rendészeti bizottság részben hatáskörébe tartozónak ítélte meg a hazai védelmi ipar fejlesztését, annak helyzetét, ezért kerül sor erre a meghallgatásra. Miniszter úr, öné a szó.

Dr. Palkovics László tájékoztatója

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ innovációért és technológiáért felelős miniszter: *(Előadását vetített prezentációval kíséri.)* Köszönöm szépen. Tisztelt Elnök Úr! Kedves Képviselő Hölgyek, Urak! Köszönjük szépen a lehetőséget, hogy erről a témáról ezzel a címmel az újjáépülő magyar védelmi iparról tarthatunk ma egy rövid bemutatót.

Ennek a mai megbeszélésnek a tárgya, hogy az elmúlt három-négy évben felgyorsult Magyarországon a haderőfejlesztés, és egyébként az iparpolitika területén úgy gondoltuk, hogy amennyiben Magyarország jelentős összeget költ el ezen a területen, akkor nézzük azt meg, hogy milyen módon tudunk a magyar ipar, a magyar gazdaság számára kiegészítő lehetőségeket létrehozni.

Ami nagyon fontos - ebben az első részében az előadásnak, utána pedig a kérdések területén -, hogy itt a feladatok egymástól való elválasztása egyértelmű. Én mint az iparért felelős miniszter, sem a hadsereg ügyeiben, sem a beszerzések ügyében nem tudok véleményt nyilvánítani, és nem is avatkozunk bele, nem lenne helyes. Alapvetően a mi feladatunk akkor kezdődik, amikor olyan döntés születik, hogy Magyarországon, akár azért, mert a magyar haderőnek szüksége van rá, akár azért, mert egyébként bármilyen más szempontból ez egy jó üzlet, iparfejlesztésbe kezdünk. Egyébként pont ez ennek a kezdeményezésnek az indoka. Tehát a későbbiekben olyan kérdésekre, hogy miért azt az eszközt, mennyiért, ezekre én nem fogok tudni válaszolni, és ez helyes, mert különben beavatkoznék egy másik területbe. Ez indokolja egyébként az ülésnek a nem zárt voltát, hiszen ez egy ipari stratégia, a jelentőségét tekintve, azt gondolom, a járműiparéval vetekszik, egyszerűen azért, mert a hadiipar, a védelmi ipar - kicsit talán így kibővítve - a high-tech iparágak közül az elsők között szerepel.

Magyarország ebben eddig csak limitáltan vett részt, most az a lehetőség támadt, hogy ebben erőteljesebben részt tudunk venni, ki tudjuk egészíteni az egyéb ügyeinket.

Ez a mai előadás ezekről a pontokról szól, egy rövid helyzetképet szeretnék adni, utána pedig bemutatom, milyen célokat tűztünk ki akkor, amikor elkezdtük ennek a stratégiának a felépítését. Van egy jól körülhatárolható, magyar állami tulajdonú hadiipar, illetve hadiiparhoz kapcsolódó vállalati hálózat, ezt is egy egységes rendszerbe szerveztük, és megnéztük azt, melyek azok a magyar gazdaság egyéb részei számára fejlődési lehetőséget adó területek, amivel mindenképpen kell foglalkozni. Ezen túl persze van számos ilyen terület; amit itt mindenképpen szeretnék kiemelni, az részben a beszállítófejlesztés, részben pedig a kutatás, illetve az oktatás kérdése. Ugye, ez itt így szerepel, mint Védelmi és Innovációs Kutató Intézet; ez az a kutatóintézet, amelyet most hozunk létre, és ezekkel a területekkel fog foglalkozni. Most néhány példát mutatnék az éppen folyó hadiipari beruházásokról, utána pedig nyilván örömmel állunk rendelkezésre a kérdések területén.

Hogyan is néz ki a magyar hadiipar kérdése? Ha rövidebben tekintünk vissza, mondjuk, az 1989 előtti időkre, vagy kicsit hosszabban, mondjuk, a második világháború előtti időkre, Magyarországnak mindig volt hadiipara; nyilván az ország életétől függött ennek a hadiiparnak a nagyságrendje és egyébként a szintje. Azt el lehet mondani, hogy a két világháború között, illetve a második világháború után voltak értékelhető hadiipari fejlesztések. Ez már azon is látszik, hogy a nyolcvanas évek végén még 30 ezren dolgoztak a hadiiparban, de a rendszerváltás után ez visszaesett nagyjából ezer főre - hát, most erről indulunk.

Ez az ábra azt mutatja, hogy hogyan néznek ki a magyar honvédelmi kiadások: egyértelműen látszik, hogy 2014 óta a magyar kormány egy következetes honvédelmi fejlesztési programba kezdett, ez a „Zrínyi 2026” program, és ennek a programnak a következményeképp kezdődött meg a magyar védelmi iparnak is az újjáépítése.

Ahogy említettem, a védelmi ipar azért jelentős iparág, mert ha mondjuk, összehasonlítjuk a járműiparral, amely a magyar gazdaság egy jelentős ágazata, akkor a technológiai tartalmát illetően ez egy sokkal magasabb szintű, mind a fejlesztést, mind a gyártást illetően magasabb szintű iparágat jelent. Ezáltal a technológiai fejlődés sem úgy néz ki, hogy egy új technológia megjelenik először valahol egy kutatási feladatként, utána kipróbálják az űrtechnológiában, repülőgépiparban, hadiiparban, és akkor utána jön át valamilyen formában a civil területre. Ebben a sorozatban az utóbbi időben beállt néhány változás, hiszen a civil ipar is elkezdett olyan megoldásokat generálni, ami a hadiipar számára is érdekes lehet, akár az ár, akár a minőség szempontjából, de erre majd visszatérek. Itt látszanak azok a számok, amelyek a jelenlegi helyzetünket mutatják: egy erőteljes leépülés után elindult egy folyamat, ami az ipari tevékenység erősödését jelenti.

Ha néhány számot kell mutatni, hol áll Magyarország a világ védelmi ipari struktúrájában, látszik az, hogy ha megnézzük 2019-et, amely egyébként egy kiemelkedően jó év volt, 1,9 milliárd USA-dollárt költöttünk el, akkor ez a GDP 1,2 százaléka volt, a világon az éves 1917 milliárd USA-dolláros költséghez képest ez egy kis szám, de már mindenképpen látható dolgot jelent. Ha megnézzük, melyek voltak azok a jellemző szegmensek, amelyekről tudtunk beszélni, alapvetően bizonyos járműveknek a gyártása történt korábban, ugye, 1989-ig, illetve egy kicsit utána még, a páncélozott szállító harcjármű, ez a PSZH, és ennek a felderítő változata, a FUG, a felderítő úszó gépjármű, ezek magyar fejlesztésűek voltak, a Csepel Autó bázisán, főleg a Csepel Autó fejlesztette őket, illetve a Rábának volt több olyan, teherautóra épülő fejlesztése, ami a hadsereg számára alkalmas járműveket állított elő. De ennek ellenére ez tényleg egy elég alacsony szám.

Az a kérdés, hogy hova halad a világ hadiipara, és hogyan és hol tud Magyarország ebbe a hadiiparba értelmezhetően bekapcsolódni. A NATO nyolc olyan kutatási területet határozott meg a hadiipar, a védelmi ipar számára, ami az elkövetkező húsz év technológiai központját jelenti. Megnéztük azt, hogy ezek a kutatási területek, technológiai ágazatok milyen módon jelennek meg Magyarországon, egyáltalán van-e olyan konstrukciónk, amely ezekhez valamilyen módon kapcsolódik. Ha ránézünk erre az ábrára, az látszik, hogy ebből a nyolc területből tulajdonképpen egy kivételével - ez a hiperszonikus képességek kutatása; itt nem nagyon vannak kutatási feladataink, egy-két cikk íródott -, az összes többi terület, amelyet a NATO fontosnak tart, ezeken Magyarország jól pozicionálta magát, és ez a pozicionálás jelentős részben egyébként az elmúlt néhány évben történt. Ilyen területek tartoznak ide, mint az adatokkal kapcsolatos kutatások; a mesterséges intelligencia; a különböző robotizált, autonóm gépek területe; a kvantumtechnológia területe egy nagyon fontos dolog, a számítási kapacitások erősítése; az űrtechnológia területén nyilván kisebb mértékben, de szintén elindult egy nemzeti laboratórium; a biotechnológia, egyáltalán a biohazard területén egy sor dolog indult el - ez egyébként felgyorsult az elmúlt egy évben a vírussal kapcsolatos kutatásokat illetően -; és különböző típusú anyagok, technológiák megjelenése. Ezekre mind léteznek magyar kutatási iskolák, léteznek fejlesztőintézetek, illetve léteznek cégek, amelyek ezekkel foglalkoznak. Többfajta konstrukciónk van, ami ezeket összefűzi. Az egyik ilyen a Nemzeti Laboratórium-konstrukció, ahol az adott területen is tulajdonképpen ezek mindegyikére létezik egy nemzeti labor. Nem a NATO célkitűzését akarjuk kielégíteni, habár ez egyértelműen illeszkedik, de más módon határoztuk meg, és erre az eredményre jutottunk. Ez azt jelenti, hogy az újgenerációs kutatási technológiai területek kérdésében Magyarország látható tevékenységet tud részben itthon, részben nemzetközi szinten végezni.

Természetesen a hadiipari kutatások is egyre inkább építenek a civil kutatások eredményeire, tehát az, amit mondtam, hogy az irány általában a hadiipar, és utána a civil ipar, azért van, amikor ez megváltozik, mondjuk, ha olyan járműipari technológiákra van szükség, szenzorikai számítás területén, amelyet egyébként ugyanúgy lehet használni a hadiiparban, akkor azt miért ne használnánk, hiszen az eszközök jók, és egyébként lényegesen olcsóbbak is, pontosan a nagyobb mennyiségek miatt. *(Dr. Harangozó Tamás megérkezik az ülésre.)*

Ezek tehát azok a területek, amelyek az előzőkből levezethetők. Itt van néhány olyan ügy, ami az elkövetkező évek innovációs irányait meghatározza, nukleáris, biológiai technológiák, telekommunikáció ennek az alapja, pilóta nélküli eszközök, autonóm eszközök - ugye, nemcsak a levegőben repülő drónokról beszélünk, hanem autonóm járművekről, víz alatti drónokról -, és egy sor más terület. Ezek azok az ügyek, amelyek egyébként a civil életben is pontosan ilyen fontosak, mint a hadiipari kutatások területén.

Megnéztük azt, hogy tulajdonképpen milyen képességekkel rendelkezünk, tehát hol vannak erősségeink, illetve hol vannak olyan gyengeségeink, amelyek a jövőben ennek az újraépítendő iparágnak a sikerességet vagy pozitív, vagy ellenkező módon tudják befolyásolni. Az erősségeink között egyértelműen az látszik, hogy azok a mainstream technológiai területek, amelyek az előző fóliákon látszottak, ezek mindegyikének a területén Magyarország pozicionálta magát, és itt tényleg nemzetközi szinten is jegyzett kutatóink vannak. Nagyon fontos dolog, hogy az az ipari kultúra, amely Magyarországon kialakult, jelentős részben a járműipar, de van itt egy sor más iparág, gépipar különböző területei, elektronikai ipar, ez nagyon jó alapot képez arra, hogy egy technológiai szinttel feljebb lépjünk, és hadiipari eszközöket fejlesszünk, illetve adjunk el, illetve hogy gyártani tudjunk.

Nyilvánvalóan vannak gyengeségeink is. A gyengeségek jelentős része pontosan abból a leépülésből származik, amit az elmúlt harminc év jelentett. A 30 ezerről ezer főre csökkent hadiipari alkalmazottak száma nemcsak a közvetlen termelésben részt vevőket érintette, hanem a fejlesztőmérnököket, az ezt irányítókat is; ők átmentek a civil területekre, tehát őket valamilyen formában vissza kell hoznom. Az egyik partnerünk, a Rheinmetall - erre majd vissza fogok térni - azt mondja, a tapasztalatai Németországban olyanok, hogy ha ő az autóipari üzletágában egy hirdetést föl ad, arra jelentkeznek öten, ha a hadiipari ágában ad föl egy hirdetést, mondjuk, mérnöki területre, arra meg jelentkeznek harmincan. Ezt verifikáltuk, megkezdtuk Zalaegerszegen az alkalmazás folyamatát, és nagyjából ezek az arányok álltak elő: 15 helyre 300 jelentkezőt kaptunk. Tehát ezek a fajta veszélyek is, én azt gondolom, mindenképpen csökkenthetők. A lehetőségeket illetően pedig, úgy hiszem, az itt ülőknek ezt nem kell elmondani, hogy a hadiiparban milyen lehetőségeink vannak.

Amire viszont különösen kell figyelni, ez a négy fő kockázati terület, amelynek a stratégiában kiemelt szerepet szántunk. Az egyik a képzés, a szakképzett munkaerő. Nemcsak a felsőfokú végzettség, nemcsak a mérnökök területén lehet ez problémás, hanem a szakképzés területén. Ma Magyarországon ilyen szakképzés tulajdonképpen egy iskolában, Csongrádon történik; ez a Diana, fegyverekkel foglalkozó iskola, ahol fegyvermestereket képeznek, és ezen kívül igazán ilyen értelemben dedikált szakképző intézmény nincs. Tehát itt nagyon komoly feladat a szakképzés rendszerének a helyreállítása.

Vannak olyan bizonyos alkatrészek, amelyek a hadiipar szempontjából kifejezetten problémásak, nagyobb mértékben problémásak, mint a járműiparban. Van egy sor olyan terület, amely embargó alá eshet, tehát nem mindent lehet megkapni. Ugye, Magyarország nemzetközi pozícionáltsága, részben a NATO, részben az Európai Unió révén ezt jelentős mértékben persze kiküszöböli.

Ha iparfejlesztésről beszélünk, akkor itt nemcsak a nagyvállalatok fejlesztését értjük alatta, hanem a hazai háttérpiacot, a hazai beszállítói kört. Veszélyt jelent óhatatlanul, hogy ők nem lesznek képesek kielégíteni vagy nem mindenki lesz képes kielégíteni a hadiipar igényeit. Amikor belekezdünk ebbe a fejlesztésbe, akkor azért kicsit megnyugodtunk, hogy a különbség, mondjuk, a járműipari területhez képest nem borzalmasan nagy, tehát azt a képességet lehet kamatoztatni.

S nyilván az utolsó pont, ami Magyarország méretéből adódik. Ugye, meg kell jelennünk ezekkel a termékekkel a külföldön, ahol értékesítjük ezeket. A hadiipar speciális módon működik, nem úgy, mint a civil iparágak jelentős része. Az az ország, amelyik exportálni akar, mindennel kell hogy rendelkezzen, gyakorlatilag a teljes know-how-val, a licencekkel, egészen odáig, hogy önálló értékesítési képességekkel bírjon.

Végigelemeztük, melyek azok a területek - a stratégiában ez nagyon komoly fejezetet jelentett -, amelyekkel nekünk érdemes foglalkozni. Nyilván az ambícióink sokkal magasabbak is lennének, de ezeket a képességeinkhez és a lehetőségeinkhez kell tudni alakítani. Itt öt olyan terület jelenik meg kiemelten majd a stratégiában, amelyre koncentráltunk.

Az egyik ilyen terület - és ezt akkor a végéről kezdeném - azok a tudásintenzív területek, amelyek innovációt, kutatás-fejlesztést jelentenek. Úgy gondoljuk, hogy Magyarország itt nagyon jól tudja magát pozicionálni bizonyos szegmensekben.

A kézfegyverek területe egy olyan terület, amelynek a felépítése folyamatban van.

A szárazföldi járműrendszerek területén értük el szerintem a leggyorsabb eredményeket. A Rheinmetall-lal való együttműködésünk negyedévente egy-egy újabb vagy gyártási képességet, vagy pedig újjáépítési képességet jelent.

A légiipar mindenképpen kiemelendő. Az Airbus vegyesvállalata Magyarországgal azt is jelenti, hogy az a légiipari klaszter, amely működik ma, szerzett egy nagy vásárlót, illetve Magyarországon megjelent egy olyan képesség, amely nem egyszerűen felépíthető; ugye, a repülés egy sajátos iparág - ha egy csavart ki akarunk cserélni egy repülőgépen, akkor ezt, mondjuk, az EASA-val kell engedélyeztetni. Tehát ez egy összetett terület, de ennek a képességnek a birtokába jutottunk. Ezek tehát azok az ügyek, amelyek viszont mindenképpen indokolják azt, hogy miért is foglalkozunk ezzel az ipari területtel.

Ha megnézzük a védelmi ipar jövőképét, leegyszerűsítve azzal, amiről beszéltünk, mindenképpen a Magyar Honvédség önellátási képességszintjének emelése az egyik terület, nem kizárólagosan nyilván, tehát azt félreértés lenne mondani, hogy alapvetően a Magyar Honvédség számára állítunk elő eszközöket, hiszen ez egy limitált volument jelent. Viszont egy sor projektünk azért kezdődött meg, mert a Magyar Honvédség ilyen eszközöket vett, tipikusan a Lynxre vonatkozó gyártási döntés követte a beszerzési döntést. De a védelmünk, illetve a biztonságunk fontos dolog, tehát mindenképpen a szuverenitásunk fenntartása szerepel az első helyen.

A második: ez egy olyan iparág, amelyet szeretnénk, nyilván olyan nagy, mint a járműipar, a kibocsátását tekintve valószínűleg nem lesz, hiszen ott bőven 10 000 milliárd forint fölötti összegekről beszélünk. Azt a célt tűztük ki 2030-ig, hogy az általunk ebben a pillanatban látott - és ez még nem a végleges állapot - ipar kibocsátása az 500 milliárd forintot éri el, illetve haladja meg. Ahogy az idő telik, ugye, a stratégia is már néhány hónapos, azóta egyre bizonyosabbá vált, hogy ezt a számot meg tudjuk haladni.

Ami fontos, és ez megint a részvételünk ebben az új iparágban, a kutatás-fejlesztési ráfordítások. Ezelőtt erre vonatkozóan nem voltak önálló konstrukciók - erre majd visszatérnék -, létrehoztunk egy sor olyan dolgot, ami magában a védelmi ipari kutatásokat finanszírozza. Tehát hogy itt a K+F+I ráfordításaink jelentős számot jelentsenek, azt mondtuk, hogy a teljes ráfordítás 5 százaléka, ez nem kevés pénzt jelent egyébként. Ha megnézzük, mennyi Magyarországon a kutatás-fejlesztésre fordított összeg, ez valahol olyan 600 milliárd forint környékén van, ennek az 5 százaléka már egy jelentősebb számot tud mutatni. *(Dr. Lukács László György megérkezik az ülésre.)*

Megnéztük azt, melyek azok a területek a stratégiában, amelyet mindenképpen kiemelten szeretnénk kezelni. Négy pillére, lába van ennek a stratégiának. Az első alapvetően az iparfejlesztési láb. Azt el kell fogadnunk, hogy nem rendelkezünk minden technológiai tudással, ezért aztán a védelmi ipari beruházások megvalósítása nemcsak a Magyarországon működő beszállítókön vagy cégeken keresztül történik, hanem olyan partnerekkel való együttműködésben, akikkel vagy a magyar állam, vagy pedig a magyar gazdaság szereplői, de együttműködést kezdenek; ilyen a Rheinmetall-együttműködésünk. Az egyik gyár, amely Zalaegerszegen épül, 51 százalék Rheinmetall, 49 százalék magyar állam részvételű vegyesvállalatot jelent, ők a technológiát, mi pedig az infrastrukturális feltételeket biztosítjuk, és együtt működtetjük annak érdekében, hogy ez egy hatékony és jó együttműködés legyen a jövőben.

A magyar vállalatok tőkeerejének növelése kiemelten fontos dolog. Javaslatot tettünk és a kormány elfogadta egy védelmi ipari tőkealapnak a létrehozását. Ez először egy 50 milliárd forintos alap lesz, ez nem egy borzalmasan nagy szám, ismerve a védelmi ipar igényeit. Ennek ellenére ezzel már el tudjuk kezdeni a magyar beszállítói háttér fejlesztését, ami egyébként a következő pont. Elkészült a beszállítói háttér fejlesztésére vonatkozó stratégia is. Meglepően sok olyan céget sikerült azonosítanunk, amelyek nagyon hatékonyan tud részt venni.

A második terület a kutatás-fejlesztési képességek erősítése. Meg kell határoznunk, melyek azok a területek, amelyeket mi akarunk kutatni, melyek azok a területek, amelyeket egy állami struktúrán keresztül - vissza fogok erre térni - szeretnénk végezni, s melyek azok a területek, amelyeket finanszírozunk, és egyébként a kutatásokat valaki más látja el, de ilyen feltételek mellett. Valahogy az amerikai védelmi kutatási alap, a DARPA működését próbáltuk a magyar viszonyok között megjeleníteni.

Nagyon fontos dolog a humánerőforrás-fejlesztés, erről néhány szót már szóltam, a szakképzés- és felsőoktatás-fejlesztés. Azokhoz a klaszterekhez, amit mindjárt be fogok mutatni, minden esetben tartozik a helyi vagy a környezetében lévő szakképzési centrum fejlesztése. A hadiipar ugyanúgy gépipart, elektronikát, szoftvert, vegyipart jelent, de minden esetben hozzáteszünk ehhez egy olyan részt, ami egyébként hadiipar-specifikumokat fog jelenteni, mondjuk, a Várpalota, Veszprém környéki robbanóanyag- és lőszergyár esetében ez ugyanúgy vegyipari termék egyébként, mint bármi más, annyi különbséggel, hogy ennek azért a követelményei egészen mást jelentenek.

S végül ugyanez igaz a felsőoktatási képzésre is. Vissza fogjuk állítani azt a fajta hadiipari eszközökhöz értő mérnökképzést, amely korábban létezett egyébként, a Zalkán volt ilyen képzés, aztán ez megszűnt. Ez most úgy fog visszaállni, hogy civil egyetemeken ezeket az alapképzéseket kiegészítve lesznek különböző védelmi ipari képzések, és mesterszinten, illetve a doktori iskolában megjelennek ehhez kapcsolódó ügyek.

S van egy utolsó elem, ami az állami tulajdont, tulajdonrészeket illeti. Ezeknek a szakmai irányítását mindenféleképpen egységesítettük. Azt hiszem, ma reggel jelent meg az a kormányhatározat, amely kimondja azt, hogy létrejön egy olyan holding, ami egyébként ezeket a cégeket magyar állami tulajdonként nyilván, de magában foglalja, és egységes irányítási rendszerben működik.

Az állami szerepvállalás több területen megjelenik. Részben az állam részt vesz iparvállalatok létrehozásában. Erről megoszlanak a vélemények, hogy az állam szerepe meddig kell hogy terjedjen például az ipar területén. Én jobban örülnék annak egyébként, ha bizonyos idő után ez majd tisztán magáncégek formájában valósulna meg. Jelen állapotban ez nem feltétlenül lett volna működőképes, egyszerűen azért nem, mert itt a gyorsaság kifejezetten fontos volt; nagyon szívesen elmondom utána, hogy miért is. De nyilván itt a cél azért az, hogy az a fajta védelmi ipar, amely megjelenik, magániparként működjön, vagy akár betelepülő céggént, vagy pedig magyar képességként.

A tőkeerő-növelésről beszéltem. Itt részben a védelmi ipari alap az, ami ezt finanszírozza, de itt nemcsak ennek a finanszírozásáról van szó, hanem a kutatási terület finanszírozásáról is. Az innovációs és kutatási alapot átstrukturáltuk, három részre osztottuk - mostantól kezdve ez így működik -, az első része a nemzeti kutatásokat finanszírozza. Ez gyakorlatilag bármi, ami Magyarországon folyik, kivéve két területet, ugyanis a második terület, a második alaprész az egészségüggyel, egészség tudománnyal kapcsolatos kutatásokat finanszírozza. A harmadik pedig egy védelmi vagy hadiipari, hadi kutatási terület, amely viszont dedikáltan erre a területre költ forrásokat. Ennek a tényleges leképeződése részben az egyetemi kutatások, részben pedig azok a nemzeti laboratóriumok, amelyek ezekhez bármilyen kapcsolódást biztosítanak, illetve létrejön egy olyan együttműködés, amely az egyetemek fölött álló, és egyébként hadiipari kutatásokkal foglalkozik.

Hogyan néz ki ez az irányítási rendszer? Mint említettem, létrejött a Nemzeti Védelmi Ipari Innovációs Zrt., gyakorlatilag minden olyan cég, amely vagy állami tulajdonrészben, vagy állami tulajdonban van, ennek a zrt.-nek az irányítása alá került.

Ezek továbbra is állami vállalatok nyilvánvalóan, csak nem a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő keretein belül működnek, hanem egy erre fókuszált organizáción keresztül, ami egyébként, miután iparról beszélünk, az ITM keretein belül működik. Ezeknek a cégeknek a konszolidálása, illetve képességeinek a továbbfejlesztése, a párhuzamosságok kiküszöbölése az a fajta cél, amelyet itt végre kell hajtánunk. Ezen belül jöttek létre azok a vegyesvállalatok, amiről az előbb itt néhány szóban említést tettem. Mindenképpen egy átlátható struktúrát fog jelenteni.

Ha megnézzük, melyek azok a klaszterek, melyek azok a fejlesztési területek, amelyeket meghatároztunk: ez részben a jelenleg meglévő képességeinkből, részben azokból a lehetőségekből származik, amelyekkel itt az elkövetkező időszakban szembesülni fogunk. Van egy szimulációs klaszter, ez Várpalota, a gyakorlótér környékére szerveződik. Ennek is van iparpolitikai vonatkozása, itt maga a szimulációs környezet egy alkalmazás, viszont ennek a fejlesztésében vannak különböző cégek, amelyek ebben részt vesznek. A következő a gyalogsági harcjármű gyártása, ez a Lynx páncélozott szállító harcjárműre vonatkozó megállapodással vette a kezdetét. Tavaly júniusban állapodtunk meg a Rheinmetall-lal, hogy létrejön egy vegyesvállalat, 51 százalék Rheinmetall, 49 százalék magyar állam, ez az egyik ilyen projekt cég. Most gyakorlatilag ott tartunk - mindjárt mutatunk róla képeket -, hogy a gyár már épül hat hónap után, és a jövő évben készen lesz, elkezdjük a technológiai befejezését, és '23-ra már járműveket fogunk gyártani.

Épül a helikopteralkatrész-gyár Gyulán, illetve Gyula és Békéscsaba között.

A szárazföldi járműképességet több minden egészíti ki egyébként. Az egyik a gumikerekesjármű-gyártás; ugye, a zalaegerszegi gyár láncfalas járművekkel foglalkozik, de gumikerekes járműveket is fogunk gyártani. Jelen pillanatban a volumentől függően ezt Kaposvárra tervezzük, illetve megkezdjük olyan projekteknek a felépítését, amelyek egyébként külföldi harcjárművek modernizálását jelentik. A hadiipari eszközök és a harcjárművek kicsit olyanok, mint a vasúti járművek, hogy amennyibe kerül egy harcjármű az értékesítésekor, az életciklusa során körülbelül ugyanolyan mennyiségű összeget fogunk elkölteni a karbantartására és a javítására. Ez tehát azt jelenti, hogy nemcsak a gyártása lehet ennek jó üzlet, hanem az élettartama során a különböző szintű javítások, karbantartások, illetve átépítések.

Vannak elektronikai fejlesztési területeink, radarfejlesztésbe kezdtünk, a Magyar Honvédség több olyan beszerzést kezdett meg, ami erre a területre vonatkozik. Itt azt nézzük meg, hogy hogyan tudunk ezen túli igényeket azonosítani a partnereinkkel együtt, és Magyarországon radar-, illetve egyéb szenzortechnológiákat gyártani.

Meg kell említeni a kézfegyvergyártásainkat. Ez részben a kiskunfélegyházi gyárunkat jelenti, illetve a Hirtenberger nevű céget, amelyet megvettünk, és aknavetőket gyárt. Ennek a hazatelepítése az elkövetkező időszakban lesz majd aktuális.

Tehát így néz ki az a portfólió, amiről azt gondoljuk, hogy a jelen képességeinkkel és azok között a nemzetközi lehetőségek között képesek vagyunk egy rendkívül magas színvonalú hadiipari gyártást létrehozni. Nem akarnék ennek a részleteibe belemenni, jelentős részét elmondtam. Ezek a klaszterek azért fontosak, mert azokat az együttműködéseket, legyen ez oktatási, felsőoktatási, kutatási vagy gyártási együttműködés, annak különböző részei, szeretnénk volna leképezni, ami a területre vonatkozik. A jármű-, harc- és gépjárműipari klaszter négy helyszínt foglal magába, a meglévő gödöllői telephelyeinket, Győrben a Rába gyárat - egyébként a Rába gyár is ennek a zrt.-nek az egyik eleme, tehát a mi irányításunk alá tartozik -, a zalaegerszegi Lynx páncélozott harcjárműgyártást, illetve a Kaposváron tervezett, a BM Herossal - ez is a holding része - létrejövő együttműködésben gumikerekes járművek

gyártását jelenti. Azt gondolom, a hagyományainkat illetően ez az a terület, ahol szerintem a legmeghatározottabb tradicionális emlékeink vannak. Nekem még volt szerencsém - itt az idősebb urak talán még emlékeznek erre - a FUG nevezetű felderítő úszó gépkocsi propulziós rendszerét áttervezni '84-85 környékén a Műszaki Egyetemen; egyébként az én témavezetőm tervezte magát a FUG-ot. Tehát ezen a területen szerintem a tudásunk létezik és rendelkezésre áll.

Stratégiai szempontból a lőszer- és robbanóanyag-gyártás egy más elvet követ. A hadsereg ellátása szempontjából az nagyon nem mindegy, hogy mi veszünk külföldről lőszert és robbanóanyagot, vagy mi adunk el külföldre lőszert és robbanóanyagot. Ezért született az a döntés, hogy partnerekkel együtt belekezdünk mind a két projektbe, tehát mind lőszergyártásba, nagy kaliberű, illetve kis-, közepes kaliberű lőszerek gyártásába, illetve újgenerációs robbanóanyagok gyártására vonatkozóan is megállapodásokat kötöttünk; ezt egyébként be is jelentettük a sajtóban, most zajlik az üzleti modellek értékelése. Ugye, ez az a terület, amelyik Magyarországon tulajdonképpen Várpalota, Veszprém környékén rendelkezik hagyományokkal, részben a lőporgyártásban, részben pedig a Veszprémi Egyetemen, illetve az ottani szakképző intézményekben vannak ilyen típusú képzések. Illetve a lőszerek kipróbálása egy fontos dolog, egybefüggő ötven-egynéhány kilométeres lőterünk is létezik egyébként, tehát ilyen értelemben ez a terület fizikailag is alkalmas arra, hogy ezt a gyártást ott fel tudjuk építeni.

A rádiós, műhold-kommunikációs rendszerek fejlesztésének és gyártásának a lehetőségét vizsgáljuk, ezt alapvetően Gödöllő környékére próbáljuk felépíteni. Ennek az az indoka, hogy itt több olyan magyar cég is van, amelyik ezen a területen kifejezetten jól pozicionálta magát. S ehhez kapcsolódik, bár ez egy másik klaszter, a Nyírségben, Nyírtelek környékén a lokátorrendszereket gyártó és üzemeltető egységek felépítése. Itt is zajlik annak az elemzése, hogy azon túl, amit egyébként a hadsereg modernizációján túl Magyarországon állítunk elő, milyen egyéb üzleti lehetőségek vannak; ezek mind partnerekkel történnek.

A kézfegyver- és aknavetőgyártó klaszter fizikailag Kiskunfélegyházát, Csongrádot és bizonyos szempontból Kecskemétet jelenti. Mind a három városnak más feladata van, Kiskunfélegyházán van az Arzenál lőfegyvergyára, Csongrádon egy ma is kifejezetten jól működő képzőhely, a Diana Technikum és Szakközépiskola - ez egy magánintézmény egyébként, állami támogatással működik -, illetve a Kecskeméti Egyetemmel kötöttünk különböző megállapodásokat a különböző gyártástechnológiai és anyagtechnológiai kutatásokra és képességekre.

A légiipari klaszter: természetesen ez sem köthető az ország egy részéhez csak, hiszen itt több együttműködő partnerünk is van, illetve vannak javító, gyártó-javító partnerek is. Viszont ennek a zászlóshajó beruházása, az Airbus vegyesvállalat, illetve a hozzákapcsolódó egyéb ipari környezet, Gyulán készül; a gyulai, illetve békéscsabai szakképzési központ erőteljes fejlesztése zajlik. Ezekhez a klaszterekhez minden esetben komoly infrastruktúra-fejlesztéseket is hozzá kell rendelni. Ugye, Békéscsaba esetében az említett szakképzés fejlesztésén túl a repülőtér fejlesztése, gyakorlatilag az újraépítése jelenik meg, a szükséges energetikai, víz-, egyéb más infrastruktúrának a fejlesztése, illetve ahol szükséges és egyébként lehetőség van rá, a helyi felsőoktatás továbbalakítása. Majdnem minden város olyan egyébként, hogy valamilyen szintű, adott területhez kapcsolódó felsőoktatás vagy van már ma is, vagy pedig felépíthető.

Ahogy említettem, a következő fontos elem a beszállítófejlesztési stratégia, ez elkészült. Itt azonosítottuk azokat a területeket, technikai területeket, illetve azokat a cégeket, cégcsoportokat, akik ebben intenzíven meg tudnak jelenni. Itt alapvetően az ő továbbfejlesztésükről, a fejlesztési lehetőségeik növeléséről van szó. Nagyon sok olyan beszállító van ma a járműiparban, akik egyébként a hadiipari, védelmi ipari

követelményeket ki tudják elégíteni, akár már ma is egyébként, de azzal a támogatással, amelyet a számukra nyújtani szeretnénk, ezzel mindenképpen alkalmasak lesznek erre. S vannak olyan területek, amelyek felépítendőek, ilyen például a páncélokhoz kapcsolatos különböző technológiák, részben anyagtechnológia, részben megmunkálás-, gyártástechnológia. Itt hagyományaink vannak, igazán ilyen típusú gyártásunk csak kisebb mértékben van, bár meglepő módon ambicionálják a cégek ezeket a gyártási területeket.

Említettem, hogy e vállalatok finanszírozása fontos dolog. Részben, miután itt egy hibrid fejlesztésről beszélünk, tehát ez nemcsak a hadiipar számára jelentős és kiemelkedő, hanem a civil ipar számára is, tehát a gazdaságfejlesztési pályázataink itt alkalmasak arra, hogy ezeket a vállalatokat tudjuk támogatni, illetve az Európai Védelmi Alap szintén lehetőséget nyújt ilyen területek továbbvitelére. Breton biztos úr volt Magyarországon két hónappal ezelőtt, és két területről beszéltünk vele, ahol ő egyébként egy európai szintű koordinációt szeretne. Az egyik terület pontosan a hadiipar területe volt, a másik pedig az egészségiparé. Azt hiszem, az elmúlt egy év után azt nem kell senkinek elmondani, miért is fontos az, hogy az egészségiparunk megfelelő állapotban legyen. Itt nagyon komoly európai együttműködések kezdődtek.

Az utolsó elem, amelyet mindenképpen meg kell említeni, hiszen azt gondolom, azokon a területeken, amelyeket bemutattam, a kutatás-innováció területén tudunk erőteljesen megjelenni. Létrejön egy Védelmi Innovációs Kutató Intézet, ez egy állami tulajdonú kutatóintézet, amely szintén duális célú kutatásokkal foglalkozik, tehát olyanokkal is, ami egyébként nem csak a hadiipar számára érdekes, hanem mondjuk, a civil élet számára is. Magának a kutatóintézetnek a fizikai elhelyezése a Műszaki Egyetem és az ELTE Infoparkjában lesz; egy olyan környezetet kellett találnunk, ahol az egyéb egyetemi és kutatóintézeti partnerekkel ők fizikailag együtt tudnak működni. Ennek az épületnek az első elemét lehet itt látni, a felépítése látszik ezen az ábrán.

Maga a kutatóintézet alapvetően három helyen fog létrejönni: a budapesti a központja, tehát a legnagyobb létszámú kutatások itt zajlanak; itt van az a projektkoordinációs iroda, amelyik a nem a saját jogon végzett kutatások esetében azoknak az ellenőrzését végzi. De lesz egy kisebb méretű kutatóhely Zalaegerszegen; ugye, itt a zalaegerszegi validációs környezet, részben a kismagasságú repülő eszközök, drónok, részben pedig a földfelszínen haladó járművek validációs környezete igényli azt, hogy bizonyos kutatásokat ott végezzünk. Illetve ugyanígy egy másik kutatóhely az ország délkeleti részében, Szegeden a szegedi egyetem Science Parkjában épülő kutatóhely. Itt ugyan a lézerkutatást emeltük ki, de ez persze több mindent jelent, mint a lézer, a szegedi egyetem egy teljes spektrumú tudományegyetem, több olyan területet hasznosíthatunk, ahol ma is egyébként már ilyenfajta kutatások folynak.

Ahogy mondtam, maga a Védelmi Innovációs Kutató Intézet többfajta tevékenységgel foglalkozik. Van egy stratégiaalkotó tevékenysége, ennek a védelmi kutatási stratégiának a létrehozása zajlik jelen pillanatban, ebben kiterjedt körrel működünk együtt. Illetve megnézzük, melyek azok a finanszírozási lehetőségek, amelyekkel a jövőben ezeket a kutatásokat finanszírozni tudjuk. Foglalkozik befektetéstámogatással, illetve foglalkozik a képzések támogatásával, vagyis minden olyan dologgal, ami akár a középiskolai, akár a felsőoktatási képzést illeti; nyilván ez az egyetemeknek, iskoláknak a dolga, de a kutatóintézet erre támogatást fog nyújtani. S rendelkezik saját jogú kutatás-fejlesztési tevékenységekkel is. Itt is többfajta tevékenység zajlik, van olyan, ami bár az Innovációs Kutató Intézetnek a része, de fizikailag nem ott helyezkedik el: egy epidemiológiai és víruskutatásokkal foglalkozó csoport jön létre, részben a Semmelweis Egyetemen, részben a Honvédkórházban, a kettő együttműködését innen fogjuk támogatni és finanszírozni; ez tehát ennek a része, de fizikailag nem itt van.

Csak néhány ábra, hogy hogyan is néz ki ez az országban; ez az a három terület, amelyet említettem.

Néhány szó végül a folyamatban lévő beruházásokról, amelyek jelen pillanatban zajlanak. Két nagy beruházásunk van ebben a pillanatban, de ezeknek a száma az elkövetkező fél évben meg fog duplázódni, illetve több mint duplázódni fog. Az egyik most zajló beruházás a baloldali ábrán látható zalaegerszegi, a páncélozott szállító harcjárművel kapcsolatos gyár és kutatóhely létrehozása. Tegyük hozzá, hogy ez egy 13 ezer négyzetméteres, nagyméretű gyárat jelent. Ez a gyár alkalmas arra, hogy új járműveket is gyártson, meg alkalmas arra, hogy a nagyjavításokat, illetve nagykarbantartásokat elvégezze ilyen járműveken. Csak példaként, hogy mondjuk, a Leopard harckocsik karbantartása itt szintén elvégezhető, tehát olyanra alakítottuk részben a diverziókat, másrészt a terheléseket, hogy erre mindenképpen alkalmas legyen. Amit itt talán még ki kell emelni, hogy ezeknek a járműveknek a vizsgálata, legyen az a gyártás utáni vizsgálat, tehát egy end-of-line vizsgálat, vagy pedig az újjáépítés utáni vizsgálata egy követelmény, tehát be kell vizsgálni - mindjárt rátérek arra, hogy ez mit is jelent -, ezeket szintén meg kellett építenünk.

A másik nagyberuházás az Airbus együttműködésével zajlik. Ha valaki arrafelé jár, láthatja: Békéscsaba és Gyula között az ipari parkban ennek a két épületnek már láthatóak az elemei. Az egyik alkatrészeket gyárt, a másik pedig a hozzákapcsolódó felületkezeléssel foglalkozó céget jelent. Mindkettő magyar állami részesedéssel vagy a magyar állam teljes tulajdonában lévő vállalat.

Még a zalaegerszegi gyárról néhány ábra. Ahogy mondtam, itt nemcsak a gyártási része fontos, hanem a vizsgálati és tesztelési része. Ami a jobboldali ábrán látszik, az épülő vagy lassan már készen lévő civil tesztpálya egyik részében létrehoztuk azokat az alapvetően lánctalpas járművek számára alkalmas vizsgálati lehetőségeket, amelyek egyébként civil célra is használhatóak. Ez a pályarész különböző, merüléstől kezdve különböző útvariációkon keresztül dinamikai vizsgálatok végzésére alkalmas. Két olyan eleme van, ami Európában ebben a méretben unikális. Itt lehet látni egy kis dobozt: ez egy EMC, elektromágneses kompatibilitást vizsgáló létesítmény, ide egy komplett Leopard harckocsit be lehet rakni, ezt tudjuk forgatni, és gyakorlatilag azt lehet itt vizsgálni, hogy mit emittál, tehát milyen elektronikus zaj látszik kívülről az adott járművön, illetve kívülről hogyan lehet besugározni - ugye, nem lehet besugározni -, ezt lehet vizsgálni ebben a létesítményben. A másik pedig egy klímakamra, mínusz 50 fokig le lehet hűteni a benne lévő eszközt, illetve plusz 85 fokig föl lehet melegíteni; ezek a harcjárművek szempontjából releváns területeket jelölnek. Ez alá is szoktak menni, de az már ennyire nem releváns.

Amit a következő ábrán lehet látni, ez már a fizikai építése ennek. Baloldalon a gyárnak egy két-három héttel ezelőtti fotója, ez egy romfotó; azóta a gyárnak gyakorlatilag a teljes tartórendszere megépült. Ez a két ábra pedig a hozzá tartozó tesztkörnyezetet, tesztpályát mutatja. Ilyenekre van szüksége egy ilyen gyárnak.

A másik pedig a légiipari beruházások. 2018 decemberében állapodtunk meg, ez egy 70 százalékból francia, 30 százalékból magyar tulajdonú céget jelent, egy gyulai ipari parkban van. Különböző helikopter-alkatrészeket gyárt a működése kezdeti szakaszában, azután később ez bővülni fog. A mellette lévő kisebb üzem pedig egy felületkezelő üzemet jelent. Itt van néhány kép arról, hogy hogyan áll jelen pillanatban az építés; ez május közepi állapotot mutat. A repüléstechnikában a felületkezelés egy kiemelt terület; nem véletlen egyébként ez az egy beszállító, az Airbus Defence egy partnercéghez ragaszkodott, hogy ennek létre kell jönnie. Ez nyilván szintén egy magyar állami tulajdonú cég, 100 százalékból ebben a pillanatban. Nem kizárt egyébként, hogy itt is külföldi partnert fogunk majd bevonni. De mindenképpen alkalmas a cég arra, hogy a repülőgépiparon túl is a legkülönbözőbb egyéb más

szolgáltatásokat végezzen. Bár ahogy látjuk most a kapacitását, ezt az Airbus gyár le fogja kötni.

Nagyjából ennyit szerettem volna rövid tájékoztatásul mondani. S ha van kérdés, nagyon szívesen válaszolunk. Még egyszer a kezdeti néhány mondat: olyan kérdésekre nem fogok tudni válaszolni, hogy a hadsereg mit miért alkalmaz, illetve hogy milyen technológiát honnét vásárolunk. Azokra tudok, hogy amikor megjelenik egy ilyennek a business case-e, és akkor valamilyenfajta ipari tevékenység lesz, akkor arra már tudok válaszolni. Köszönöm a figyelmet.

ELNÖK: Köszönöm szépen miniszter úr szóbeli tájékoztatását. Tisztelt Bizottság! Van-e kérdés? *(Jelzésre:)* Igen, Vadai alelnök asszony!

Kérdések, válaszok

DR. VADAI ÁGNES (DK), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen, elnök úr. Lesz külön véleménykör is, hogy hozzá lehessen szólni?

ELNÖK: Persze, persze.

DR. VADAI ÁGNES (DK), a bizottság alelnöke: Jó. A kérdésem a Hirtenberger Defence Systemsre vonatkozik. 2019 novemberében vásárolták meg a brit-osztrák fegyvergyárnak egy részét tudomásom szerint; ugye, Maróth Gáspár jelentette ezt be. Rendkívül nagy hallgatás övezi ezt a céget, valamiért nemcsak Magyarországon, hanem Ausztriában is. Próbáltunk volna információt szerezni, hogy mégis mi történt az elmúlt időszakban, hiszen ha jól tudom, ezt a céget egy 3 millió forint alaptőkével alapított állami cég vásárolta meg. Most a beszámolójában az hangzott el, hogy hazaköltöztetik ezt a céget. Akkor tulajdonképpen ott technológiát vásárolt a magyar állam? Tehát akkor nem magát a gyárat vagy gyárrészeletet, hanem a technológiát, és nem ott azt a gyártási kapacitást, az ottani kapacitást, hanem valamit. Szóval, akkor mit is vásároltak ott tulajdonképpen? Ha ezt meg tudná mondani - ez lenne az első kérdésem.

A második pedig az, hogy nagyjából az látszik, hogy a Rheinmetall-lal van minden típusú együttműködés; most az Airbusról ne beszéljünk, de alapvetően a Rheinmetall-lal történik a kaposvári üzemben a különböző katonai járművek gyártása. Illetve ahogy hallottuk, török járműveket fognak ott fölszerelni, meg rádiótechnikai, elektrotechnikai eszközökkel fogják fölszerelni, és lehetséges, hogy majd ezeknek a járműveknek egyes részeit is ott fogják gyártani. Aztán van a zalaegerszegi gyár, ami tulajdonképpen szintén Rheinmetall. Egyszer már adtam be írásbeli kérdést, csak nem kaptam világos választ. Ugye, az volt a mondás ezzel a gyárral kapcsolatosan, hogy ezt nagyjából 2 milliárd euróért építik; ez egy információ volt a sajtóban. S bár ön azt mondta, hogy nem fog válaszolni vagy nem tud válaszolni beszerzési kérdésekre, de még egy szám megjelent, még egyszer ugyanez az összeg, 2 milliárd euró mint megrendelés. Tehát ennek, ahogy ön használta, van biznissoldala is, bár a hadsereg..., szóval, ebben mást gondolunk, őszintén szólva, mint amiről ön beszélt. Tehát akkor ez azt jelenti, ha jól értem, hogy ez a Lynx gyalogságiharcjármű-gyár építése, plusz a beszerzés a magyar adófizetőknek az akkori hírek szerint 4 milliárd eurójába kerül eddig összesen. Akkor ezt tisztázzuk, mert hiába adtam be, pont az ITM-nek adtam be a kérdést, az ön kedves államtitkára azt mondta, hogy olvassam a sajtót. Olvasgattam a sajtót, de nem lettem tőle okosabb.

Végül azt szeretném megkérdezni - ez lenne a harmadik kérdés -, hogy az, amit ön itt fölsorolt, ez a rengeteg gyártási kapacitás, ezek a klaszterek, az innovációs zrt., kutatóintézetek, minden, ami önök alá tartozik, ez nagyjából és egészében mennyibe kerül a magyar adófizetőknek.

Az utolsó kérdés pedig az, hogy azt megértettük, hogy a Honvédelmi Minisztériumnak nem sok köze van ahhoz, hogy akkor milyen eszközöket vásárolhatnak - azt vásárolják majd meg, amit itthon gyártanak, és amit önök lepacsiztak. De Maróth Gáspárhoz képest és a Védelmi Beszerzési Ügynökséghez képest mi a viszony? Merthogy a legutolsó tárgyaláson a Rheinmetall képviselőivel, ahol már speciális gránátokról, légvédelmi fegyverrendszerekről és egyéb fegyverzettről beszéltek, ott nemcsak a miniszterelnök és ön volt jelen, mint aki, feltételezem, hogy a magyar hadiipari beruházásokért, kapacitásért felelős miniszter, hanem jelen volt Maróth Gáspár kormánybiztos - gondolom, kormánybiztosként volt jelen -, ellenben nem volt ott a honvédelmi tárca; legalábbis a sajtónak adott információk alapján, mert ugye, mi nem kaptunk meghívást. És ez azért lényeges, mert a hadiipar és a hadiipari fejlesztések persze egyfelől nyilván üzlet, de annak vannak nagyon súlyos nemzetbiztonsági aspektusai is. Nyilván az Innovációs és Technológiai Minisztériumban tisztában vannak a nemzeti minősített adattal, de a különleges jogrendi helyzettel kapcsolatos felelősségvállalás viszont láthatóan egyrészt a honvédelmi tárca, másrészt a Belügyminisztérium feladatköre, és egy hadiipari kapacitás, bármilyen típusú hadiipari kapacitás, ha különleges jogrendi helyzet van, akkor az, úgy gondolom, nem az ITM dolga, hanem a hadseregé, tehát a honvédelmi tárcaé vagy a belügyi tárcaé. Ott milyen a viszony, vagy hogyan kell ezt értelmezni? Mert ahogy most ön előadta, úgy néz ki, hogy az összes ilyen kapacitás, az összes ilyen gyártási lehetőség és klaszter valamilyen úton-módon az ITM alá tartozik, vagy ez alá a nemzeti védelmi ipari innovációs zrt. alá, illetve lesz egy védelmi ipari tőkealap - ha jól értettem, ez két különböző dolog -; ezeknek az ismerete, ezeknek a lajstromozása a honvédelmi tárca dolga. Tehát milyen módon kapcsolódik be a honvédelmi tárca ebbe a dologba? Ha erről tudna nekünk tájékoztatást adni. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Miniszter úr?

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ innovációért és technológiáért felelős miniszter: Köszönöm szépen. Köszönöm képviselő asszony kérdéseit. Én is ugyanezeket tettem volna fel egyébként, kiválóak a kérdések, úgyhogy próbálok kimerítően válaszolni rájuk, nem a kérdések sorrendjében, hanem azt a logikát követve, ami az ön kérdéséből látszott.

Mi a feladat, hogyan néz ki az együttműködés a honvédelmi tárca, a beszerzésekért felelős kormánybiztos és az iparpolitikáért felelős tárca között? A hadsereg az, amely meghatározza, hogy milyen eszközöket kíván beszerezni. Ezt nyilván levezetik az egyéb ügyeikből. Az abszolút az ő dolguk, hogy azokat a követelményeket, ami egy adott technológiára, eszközre, rendszerre vonatkozik, azt ők határozzák meg. Ezt nem is nagyon határozhatja meg más, hiszen ennek a tudásnak ők vannak a birtokában, és ők a felelősei. A beszerzésekért felelős kormánybiztosnak az a dolga, hogy amikor ezeket a követelményeket megkapja, akkor azokat az alternatívákat fel tudja deríteni, ami arra vonatkozik, hogy hogyan tudjuk ezeket kielégíteni. Ugye, sokféleképpen ki lehet elégíteni: lehet úgy, hogy ezeket az eszközöket megvesszük külföldi gyártóktól, megvesszük létező hazai gyártóktól, vagy pedig ha ezek az eszközök egyébként olyan nagyságrendűek, és magyar iparvállalatok is képesek erre vagy alapítunk erre, akkor ezektől. Tehát idáig tart a kormánybiztos dolga. S abban a pillanatban, amikor egyébként ez egy - most hívjuk business case-nek - business case-ben tárgyasul, mondjuk, a Lynx-gyár, ha már ez is fölmerült, akkor viszont az már az ipari miniszternek a dolga, hogy ez alapján a business case alapján a kormány számára javaslatot tegyen, hogy megéri-e építeni nekünk egy ilyen gyárat, tehát érdemes-e egyébként egy ilyen gyárba fektetni. Mert ha nem, akkor ez nyilván nem egy jó üzlet;

akkor meg kell venni máshonnan. Most nyilván ennek a döntésnek, hogy érdemes-e egy ilyen gyárba fektetni, két fontos szempontja van. Az egyik szempont az ön által is említett stratégiai szempont, tehát ha olyan helyzet van, hogy ilyen eszközökre szükség van, akkor nyilván jobb, ha ezeket itthon gyártjuk.

A másik döntési pont pedig az, hogy mennyire éri meg ténylegesen a magyar adófizetőknek egy ilyen beruházás. Az összes ilyen beruházásunk - és arra a kérdésre, hogy mennyibe kerül ez a magyar adófizetőknek, erre így nem tudok válaszolni; azt meg tudom mondani, hogy az egyes beruházások önmagukban mennyibe kerülnek -, ezek mindegyike megtérülő beruházás. Nem is lehet más egyébként, mindennek van egy megfelelő üzleti modellje. A Lynxet kérdezte, hogy ott mi a 2 milliárd euró és mi az egyéb összeg. Ugye, maga az a kontingens, amelyet a magyar hadsereg ebből a Lynx páncélozott szállító harcjárműből rendelt, ez egy 2 milliárd eurós rendelés. Magának a gyárnak meg a hozzá tartozó létesítményeknek a megépítése, ez mindösszesen 60 milliárd forintba kerül. Ami a 60 milliárd forintos beruházás, ebben benne vannak már a technológiák is, ezt nem csak a magyar állami cég rakja bele, hanem a joint venture partner is. Minden olyan beruházás, illetve ez a beruházás, ami részben megtérül, a magyar hadsereg ebből 256 darabot rendelt, illetve az a plusz kiegészítő volumen, ami egyébként egy ilyen gyárban előállítható egyéb más piacok számára, ez képezi a business case két részét: az egyik a forgalom, a másik pedig ténylegesen maga a beruházás. Ez egy nagyon jó beruházás, egy nagyon jól megtérülő beruházás, ha azt nézzük meg, hogy csak a magyar hadsereg rendelésén, tehát a 2 milliárd eurón keresztül, ezen a forgalmon keresztül gyakorlatilag egy tíz év alatt megtérülő beruházást jelent. Tehát a magyar adófizetőknek ez nemhogy pénzbe kerül - nyilván finanszírozzunk egy ilyet -, hanem ennek a megtérülése is biztosított.

Ami azt illeti, hogy ki hol vesz részt, ugye, azok a tárgyalások. Ezt nagyon következetesen a három fél, egész pontosan négy fél, tehát a hadügyminisztérium, a hadsereg, a kormánybiztos és az ITM, ezeket együtt vesszük. Képviselő asszony talán emlékszik rá, az összes olyan sajtóbejelentésünk, ami vagy Budapesten, vagy Zalaegerszegen történt, ezek mindegyikén részt vett Korom tábornok úr, hadügyminiszter úr, kormánybiztos úr, meg én is. Tehát ez a négyes határozza meg ténylegesen ennek a részleteit. Ilyen értelemben tehát köztünk a feladatmegosztás is egyértelmű.

Az a kérdés, hogy miért, hogyan szolgálja ez a hadsereg működésének a biztonságát. Nyilvánvalóan a hadsereg működtetése egy másik kérdés. A HM EI Zrt., a hadsereg működtetéséért felelős cég állami tulajdonú, nem az ITM-hez tartozik, tehát ehhez nincs közünk. Ez a hadsereg működéséért felel. Ami a Védelmi Innovációs Zrt. része, ez az ArmCom, a Currus, illetve az Arzenál, amelyek különböző szolgáltatásokat végeznek a magyar hadsereg számára, de ezeknek a szolgáltatásoknak a jelentős része - nyilván békeidőben - olyan szolgáltatás, ami nem az azonnali kategóriába tartozik, tehát mondjuk, egy harcjárműnek az újraépítése egy hosszabb folyamatot jelent. Tehát ezért ezek hozzánk tartoznak, ez iparpolitikát jelent. Ezek alkalmasak egyébként arra, hogy mások számára is végezzenek ilyenfajta szolgáltatásokat.

Még a harcjárműveknél maradva, ami a különböző helyszíneket illeti, itt látszott a prezentációban is, hogy Zalaegerszeg mellett Kaposvár lenne az a másik helyszín, ahol alapvetően gumikerekes harcjárművek gyártását tervezzük. A magyar hadsereg vásárolt a magyarul Gidrának nevezett 4x4-es, ebben a pillanatban török fejlesztésű, gyártású járművet, de nyilvánvalóan ennek a gyártását is Magyarországra szeretnénk hozni, amire vonatkozóan folynak tárgyalások. Ezek a tárgyalások még nem zárultak le; hogy milyen formában, kivel együttműködve, ez szerintem a következő két hónapban le fog zárulni. Itt az a célunk, hogy ez a gyártás Magyarországon legyen, és egyébként ennek a feltételrendszerét, a gyártás feltételeit Kaposváron teremtenék

meg. Azért Kaposváron, mert ott van egy másik gyárunk, ez a BM Herosnak nevezett cég - ez a BM Heros egy speciális járműgyártó vállalat -, amely szintén ennek a zrt.-nek az egyik tagvállalata, amely mentőautókat, tűzoltóautókat és egyéb speciális felépítményű járműveket gyárt, tehát rendelkezik azzal a képességgel, hogy ugyanebbe a kategóriába tartozó, harcjárműveknek minősülő teherautókat, illetve egyéb más páncélozott járműveket is gyártson. Tehát ez indokolja a kaposvári gyártást, és amennyiben szükséges, az ottani képességet - ez a gyárat jelenti - majd bővíteni fogjuk. Ez tehát így függ össze ezzel a dologgal. A török járművekkel kapcsolatos jövőbeni ügyek még tárgyalás alatt vannak, ezekről tehát ennél többet még nem tudok mondani.

Ami a Hirtenberger Defence Systemset illeti, itt tudást, terméket vettünk, illetve piaci pozíciót veszünk. Amikor veszünk egy ilyen gyárat, ezeket kell megnézni, hogy ténylegesen mi lesz ennek a következménye. A magyar állam akkor úgy gondolta, hogy egy, egyébként a termékeit illetően világszínvonalú gyár esetén bevásároljuk magunkat ebbe a területbe. Ugyanez történik a Rheinmetall-lal is, csak ott kisebbségi tulajdonban vagyunk, a Hirtenberger Defence Systems viszont 100 százalékban magyar tulajdonú. A cég Ausztriában működik. A cég telephelyét, a gyártó eszközeit, a know-how-ját, ami a dokumentációt, a patent portfóliót jelenti, illetve az ott lévő emberek fejében lévő tudást, azt viszont csak nagyon óvatosan lehet áttelepíteni, hiszen ezt nem szeretnénk elveszíteni. Ezért ez az áttelepítési folyamat hosszabb ideig, hosszabb időn keresztül tartó folyamat lesz, annál is inkább, mert ez a gyártás kevésbé magának a fegyverrésznek a gyártása, nagyobb mértékben magának az aknának a gyártása, ami inkább a lőszer-, illetve robbanóanyag-gyártás környékére tartozik. Ezt a gyárat már a várpalotai üzem területére szeretnénk áttelepíteni. Az összes robbanóanyaggal, lőszerrel kapcsolatos gyártásnak nagyon komoly biztonsági feltételei vannak, tehát ez akárhova nem rakható le. Ezért az elkövetkező két év lesz arra, hogy ennek a gyárnak az elemeit áttelepítsük, és ez Várpalotára, a várpalotai gyár területére fog kerülni.

A Rheinmetall-lal való együttműködésünk. Itt egy sajátos helyzetbe került a német hadiipar. Valami miatt a német politikai változások nem minden esetben kedveznek a német hadiipari működésnek. Hogy ez hogyan lesz ösztől, ezt nyilván nem lehet tudni, hiszen nem tudjuk, mi lesz a német választások eredménye. Vasárnap mintha erre némi indikációt tettek volna, de túl korai bármit megbecsülni. Egy dolog biztos, hogy a német hadiipari vállalatok Németországban nem érzik jól magukat. Tartanak egy jövőbeni politikai változástól, tartanak exportengedélyek kiadásának a nehézségétől. Németországban viszonylag alacsony a tolerancia a fegyvergyártókkal szemben, ez látszik egyébként kívülről is. Ezért elkezdődött egy olyan folyamat, hogy ők Németországot elhagynák, és egyébként máshova mennének, Európán belül is, meg Európán kívül is. S miután az európai szabályok mindenkire azonosak az Európai Unióban, ránk is, ezért ebben a szabályrendszerben a Rheinmetall úgy döntött, hogy velünk kezd ilyenfajta együttműködést. Az együttműködés megkezdődött a páncélozott járművek területén, ez egy egységet jelent; folytatódni fog - ezeket mind bejelentettük egyébként - a lőszer- és a robbanóanyag-gyártás területén; nagy valószínűséggel folytatódni fog a fegyvergyártás területén is; illetve már több olyan projektünk van, ami új termék fejlesztésére vonatkozó projekt. Két héttel ezelőtt jelentettünk be egy légvédelmi fejlesztést, a Lynx alapjára szerelt légvédelmi gépágyúfejlesztési programot, amelynek a gyártása szintén Magyarországon fog történni; illetve decemberben jelentettük be egy 8x8-as jármű, ez egy újgenerációs, a BTR-nek egyfajta utódja, de már tisztán elektromos hajtású és belsőégésmotor-mentes harcjármű fejlesztését és majd a gyártását. Tehát a Rheinmetall-lal az együttműködésünk, úgy tűnik, nagyon jó irányba halad, mind a két fél részéről a gyorsan meghozott döntéseinket betartjuk és meg is valósítjuk. Úgyhogy ez egy jó együttműködést jelent.

De nyilván van más is; azt hiszem, a jelentőségét tekintve, mondjuk, az Airbusszal történő együttműködés legalább ennyire fontos, vagy a Rohde und Schwarzal történő együttműködés szintén, tehát itt más cégek is megjelennek, a területtől függően.

Remélem, tudtam válaszolni a kérdéseire.

ELNÖK: *(Jelzésre:)* Igen, Harangozó úr!

DR. HARANGOZÓ TAMÁS (MSZP): Köszönöm a szót, elnök úr. Miniszter úr, megtenné-e nekem, vagy a kollégáját megkérné-e, hogy megkeresse: az előadásban az első slide-ok között volt egy olyan, ahol gyengeségek-erősségek, nem tudom, nagyon hasonló dolgok voltak. Ott olvastam egy szót, azzal szeretném kezdeni, hogy legyen kedves nekem megmondani, az mit jelent. *(A vetítón megjelenik a kért oldal.)* Azt hiszem, talán itt volt..., igen, itt. Azt mondja a lehetőségek között, hogy ez a mondat mit jelent: „a kapocs szerep miatt a szövetségen kívüli országoknak nem jelentenek Nyugat-Európához való elköteleződést” a Magyarországgal megkötött hadiipari üzetek. Ezt így NATO-tagként szeretném kérdezni, hogy ezt milyen kontextusban kell érteni, mit értettek ez alatt. Tehát milyen olyan komparatív előnye van Magyarországnak kapocs szerepe miatt, ami mondjuk, a NATO-szövetségen kívüli országoknál nem jelent gondot - nem is értem ezt, hogy „Nyugat-Európához való elköteleződés”... De majd mondom tovább, köszönöm szépen. Most vagy megijedek ettől, vagy valamit biztosan nem értek ebben a tekintetben.

Köszönjük szépen az előadást. Tudja, az a baj, hogy ebben a bizottságban van némi rossz tapasztalatunk az előadások tekintetében. Ugye, zárt ülésen hallgattuk meg pár évvel ezelőtt egy ilyen kivetítőt, hogy a „Zrínyi 2026” miről fog majd szólni, és gyakorlatilag nem fogok államtitkot sérteni, mert arról szólt, hogy mindenről „is” szólt, és mindenből „is” fogunk majd venni dolgokat - körülbelül ezzel a konkrétsággal. És ami azóta történt a hadiipari beszerzések tekintetében, azt tudom önnek mondani, hogy semmilyen módon nem alapozza meg azt, hogy ennek az előadásnak a valóságtartalmát én készpénznek vegyem. Már csak azért sem, mert itt rengeteg tervről beszélt miniszter úr; most vissza is néztem: idén januárban vagy februárban estek neki ennek a stratégiagyártásnak. Láttunk itt tervrajzokat arról, hogy majd valamilyen épület hogyan fog kinézni, meg hogy néhány beruházás elindult. Ha jól értem, ezek a beruházások - stratégia ide vagy oda - nem szólnak másról, mint hogy a magyar állam a magyar adófizetők pénzéből vett nagyon sok Airbus helikoptert meg különböző légi szállító járművet, és talán, nem tudom, majd ki fog ez is derülni, talán az ország szempontjából akár ügyesen is, de tárgyalták, hogy akkor ez a cég idehoz Magyarországra gyártókapacitást. Ez azért nem az első ilyen ennek az országnak az életében, és nyilvánvalóan semmilyen, különösen január óta megírt stratégiának nem része, ez egy évekkkel ezelőtt megkötött üzletnek az ellentételezése. Bár hogy ezt is így kell megtudnunk ennek a bizottságnak a tagjaiként, az szerintem mindent elmond erről a kormányról.

Hasonló, ha jól értem, a német harcjárműbeszerzésünk is, aminek öröme akkor Zalaegerszegrre ide fog hozni ez a német cég jelen pillanatban valamilyen típusú gyártást, és majd együttműködik velünk a jövőben különböző más eszközök kifejlesztésére és gyártására. Ezt hadiipari stratégiának nevezni jelen pillanatban szerintem erős túlzás, de hát ez tök jó, ha ezt így letárgyalták - majd meglátjuk, hogy valójában ki mit nyert ezen.

A másik megjegyzésem, hogy a VIKI tekintetében, ha jól értem, a VIKI-ről bemutatott kép egy tervrajz. Tehát nem épül ez még... *(Dr. Palkovics László közbeszólására.)* Jó... Tehát hogy ezek majd egyszer épülnek, állni fog az az épület. Azt

viszont néztem, hogy a sok-sok szereplő mellett a Honvédelmi Minisztérium is egy kis kockaként ott van. Könyörgök, valaki mondja meg nekem, hogy mit nem tud a Honvédelmi Minisztérium és mit nem tud a Magyar Honvédség, amit önök igen, honvédelmi, védelmi beszerzések vagy védelmi stratégia tekintetében?! Palkovics László miniszter úr, meg Maróth Gáspár úr, meg nem tudom, tök mindegy, ki, a Nemzeti Vagyonügynökség, tehát ők mit tudnak honvédelmi és védelmi stratégiából és beszerzésből, amit a Magyar Honvédség nem tud? Engem ez nagyon csigáz, mert biztos, hogy valamilyen oka van annak, hogy ilyen sok szereplője van ezeknek a beszerzéseknek.

A másik: nagyon konkrét kérdést tett föl képviselő asszony, alelnök asszony, arra nem tudott válaszolni, de azért még egyszer nekifutnék. Például a Védelmi Innovációs Zrt. megalakult, ugye? Ez létezik? (Dr. Palkovics László: Igen.) Ez a Védelmi Innovációs Zrt., mondjuk, idén meg jövőre mennyi költségvetési pénzbe fog kerülni? Gondolom, ott lesznek fizetések, irodák, autók, kutyagumi, mindazért, hogy a meglévő állami, részben vagy teljesen állami tulajdonban lévő cégeket koordinálja, meg kommunikáljon velük, meg a néppel, gondolom, meg tervezzen. Tehát gondolom, ez erre egy ilyen tudományos-szellemi munka lesz. Vannak állami cégek; láttunk ilyen sajnós a büntetés-végrehajtásnál is, hogy vannak a cégek, amelyek termelik a pénzt, és akkor van egy jó kis cég a tetején, amelyik pedig viszi, és koordinálásnak hívják ezt. De ez a pénz mégis mennyi?

És igen, azt akartam még kérdezni, hogy mit nem tud a Magyar Honvédség, amit önök igen, illetve hogy vajon mit tud Korom Ferenc, hogy már nincs itt ezen a ponton.

Az utolsó kérdésem, illetve csak mondom, megjegyzésem, hogy őszinte leszek, arra nagyon kíváncsi vagyok, mit fog válaszolni a konkrét kérdésekre. De azt tessék nekem elfogadni, miniszter úr, ebben a bizottságban saját tapasztalataim után, hogy azt, hogy ebből mi a valóság, és hogy ebből egyébként a magyar adófizetők pluszban vagy mínuszban jönnek ki, és hogy ebben az egész ügyben van-e némi korrupciós veszély, amiről egyébként a fél ország meg a szakma beszél, azt én majd akkor fogom elhinni, ha egy kormányváltás után a papírokba egy másik kormány bele tud látni. Addig egyelőre köszönöm szépen az előadást.

ELNÖK: Köszönöm. Miniszter úr?

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ innovációért és technológiáért felelős miniszter: Köszönöm. Képviselő úr a koránál fogva, azt hiszem, katoná sem lehetett, illetve koránál fogva valószínűleg nem töltött el huszon-egynéhány évet a német járműiparban, amikor egy stratégiának a fontosságát és szükségességét megkérdőjelezi. A stratégiának ez a természete: ki kell tűzni valamilyen célt, meg kell nézni, hogy melyek a hozzá tartozó elemek, és utána ezt monitorozni kell, és meg kell valósítani. Tehát a stratégián azt, hogy egy gyár milyen állapotban van, épül, nem épül, ezt nem lehet számonkérni, az majd egy következmény, a stratégia lebontásából származik. De ezt tudjuk be képviselő úr ilyen értelmű tudásának vagy hiányosságainak.

S ha már itt tartunk a stratégiánál, hogy mit nem tud a Magyar Honvédség és a hadügyminisztérium: ők mindent tudnak, ami hozzájuk tartozik. Alapvetően három stratégiáról beszélünk: van egy nemzeti biztonsági stratégia, ezt ön jobban ismeri, mint én; van egy nemzeti katonai stratégia, ami ebből levezeti azt, hogy mit kell tennünk annak érdekében, hogy ez működjön; és van egy védelmi ipari stratégia, ez pedig az az ipari stratégia, amit itt bemutattam, ami azt mondja, hogy egyébként erre a lehetőséghalmazra, ami itt létrejött, erre az igényhalmazra, ami létrejött, hogy legyünk biztonságban, Magyarországon gyártunk ilyeneket, erre vonatkozóan adunk

valamilyen választ. Nyilván lehet úgy is hadiipari stratégiát írni, hogy nincs hadseregünk, mert végül is attól mi gyárthatunk hadiipari eszközöket, csak ez egy nehéz piacot jelent.

Említette az ellentételezést. A Gripeneknél, azt hiszem, mi kormányoztunk, miután ez elkezdett működni, de ott is volt egy ellentételezési stratégia - nem a döntés, ott volt 2002-2010 között nyolc év. Megnéztük azt, hogy a Gripenek ellentételezése hogyan sikerült: nem jól sikerült. Azért nem jól sikerült, mert véletlenül történtek meg az ügyek. Tehát sajnálatos módon azt a lehetőséget, ami a Gripenek bérlésével kapcsolatosan mint ellentételezés, tehát mint iparstratégia létrejött volna, ezt nem sikerült megvalósítani. Ami történt, az Electroluxot beleszámítottuk, aztán utána az Electrolux bezárta a jászberényi gyárat, mert éppen így alakult. Szóval, nem jól sikerült a stratégia, mert nem volt ilyen - most van.

Ami a konkrét kérdéseket illeti. Ez a Védelmi Ipari Zrt. ez egy holdingtársaság. A holdingtársaságokat az jellemzi, hogy a cégei, amelyek alatta vannak, valamilyen módon, de piaci alapon működő cégek. Ennek a holdingnak egyébként az éves költségvetése 1,2 milliárd forint; a holding az összes többi bevételét a cégein keresztül szerzi. Nyilván a cégek állapota, ezeknek a működése egy feladata a holdingnak, hogy ezt optimalizálja; döntés fog születni majd, hogy ez optimális struktúrában működjön. De a 2021-es költségvetésben erre 1,2 milliárd forint van.

Ami a védelmi ipari vagy Védelmi Innovációs Kutató Intézetet illeti, ennek a költségvetése pedig azokból az egyébként örömteli módon növekvő kutatás-fejlesztési és innovációs alapból származik, amelyből egyébként finanszírozzuk az egészségügyi tudományos kutatásokat, a fizikai, matematikai kutatásokat, meg ezeknek valamifajta kombinációját. Tehát ilyen értelemben ez nem pluszköltséggént jelenik meg, hanem azokon belül csoportosítottunk bizonyos ügyeket, és erre vonatkozóan létrehoztunk egy olyan fókuszot, ami eddig szintén nem volt.

Hogy miért nem volt... - ennek nagyon sok indoka van. Amikor egyetemre jártam, az olyan '89-ben véget ért, az én tankörtársaimnak a fele katona volt, olyan katona, aki a Zalkán elvégezte a Katonai Műszaki Főiskolát, és utána pedig a mérnöki diplomáját a Műszaki Egyetemen szerezte meg. Velem egykorúak; az volt az utolsó generáció, amikor egyébként még a magyar hadsereg ilyen típusú katonákkal rendelkezett - láttuk itt a számokat. Ez sajnos megszűnt, ezt kell most visszaépítenünk. Ez is az elmúlt 30 év stratégiájának a hiánya, hogy ezzel nem foglalkoztunk. Jelen pillanatban hadmérnököt ugyan képzünk, de ez a hadmérnök nem az ilyen értelmű mérnök, hanem a különböző hadászati ügyeket tervező mérnök, ahogy én ezt értem, de ahogy mondtam, ez nem az én területem. Tehát ezekkel a képességekkel, bizonyos képességekkel a hadsereg korábban rendelkezett; ma, illetve az elmúlt 30 évben ezekkel nem rendelkezett egészen biztosan. De nem is dolga neki egyébként, nem a hadseregnek a dolga Németországban sem, hogy olyan hadiipari gyártásokkal foglalkozzon, mint mondjuk, a Lynx, hiszen a Rheinmetall az egy magáncég. Ilyen értelemben tehát ezeket itt nem nagyon szabad összekeverni.

Az pedig, hogy az összes olyan, amit itt látott, illetve az összes olyan felügyelőbizottság, innovációs testület, ez mindig négy tagból áll legalább: áll egy tagból, aki a Honvédelmi Minisztériumból jön, áll egy tagból, akit a Magyar Honvédség delegál, egy tagot az ITM delegál, egy tagot pedig a kormánybiztos. Magának a Védelmi Innovációs Kutató Intézetnek a vezetője egy honvéd ezredes lesz, aki Amerikából jött haza; ő aktív katona, tehát onnét fogjuk elkérni - nem is tudom, hogy hívják ezt -, kihelyezni hozzánk. Tehát az együttműködés a hadsereggel, a Honvédelmi Minisztériummal nagyon erős, de ebben az együttműködésben mindenki teszi a saját dolgát. Ők meghatározzák, hogy mire van szükségük, részt vesznek a stratégiaalkotásban, hiszen nyilván ők jobban látják, hogy a világ merrefelé halad, már

ami a hadászati eszközöket jelenti, viszont egy hadsereg nem foglalkozik gyártással. Tehát ilyen értelemben a stratégiának a gyártás a jelentősége.

Az első kérdés: mit jelent ez a mondat? A mondat azt jelenti, ami oda le van írva, és erre utaltam is egyébként. Egy ilyen stratégiai papírban nehéz megfogalmazni azt, amit elmondtam. Németországban a hadiipari cégek nem érzik jól magukat. Németország része annak a szövetségi rendszernek, amelynek mi is része vagyunk. Németországban exportengedélyt egy hadiipari vállalatnak kapni, hogy egy olyan országba exportáljanak, amely a német politikának abban a pillanatban nem tetszik, ez egy nehéz ügy. Ezt nem tiltja meg semmilyen európai uniós, sőt semmilyen NATO-szabály. Magyarországról, ha ez a helyzet változik, akkor mi fogunk adni ilyen engedélyt. Ez teljesen megfelel minden jogszabálynak. A német politika úgy döntött, hogy ők nem adnak erre engedélyt. Ezért érzik rosszul magukat. Ez a mondat pontosan ezt jelenti. Tehát a szövetségi rendszeren belül, a fennálló európai uniós jogszabályokon belül ezek mind legitim dolgok. Van, ahol a politika azt mondja, hogy ő úgy gondolja, hogy német fegyvergyár ne exportáljon... *(Dr. Harangozó Tamás közbeszól.)* Úgyhogy így kell értelmezni a mondatot. Valóban, a mondat egy sajátos mondat, de *(Dr. Harangozó Tamás közbeszól.)* szépen le kellett írunk ezt a viszonylag bonyolult helyzetet.

Egyébként csak azért, hogy ennek a külgazdasági vagy külkapcsolati kontextusát megteremtsük, a hadiipar mint együttműködési terület Németország és Magyarország között része annak az úgynevezett „positive agenda” elnevezésű együttműködésnek, amelyet három évvel ezelőtt kancellár asszony és miniszterelnök úr hozott létre. Konkrétan az én feladatom ebben, hogy Altmaier miniszter úrral együtt meghatározzuk azt a 14 területet, ami az együttműködésünket jellemzi. Ebből a 14 területből az egyik a hadiipar területe, tehát pontosan az ilyenfajta együttműködések. Aztán van egy hadiipari kutatás, ami ettől különbözik, és van egy sor más terület, de érdekes módon például a nukleáris energetika területe egy együttműködési terület, és ebből van még egy csomó minden. Tehát így kell ezt a dolgot értelmezni.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Miniszter úr, három kérdést szeretnék feltenni. Lévé, hogy a hadiiparról tartott tájékoztatót, a magyar védelemgazdaságról, engem az érdekelne, hogy hogyan tudják megoldani, vagy mi a megoldás arra a problémára nézve, hogy teljesen nyilvánvaló, hogy a védelmi ipar egy speciális ipar, de mégsem nélkülözheti az úgynevezett piackutatási mozzanatot. Tehát nem teljesen mindegy, hogy ha eleve tudjuk, hogy a méretgazdaságossági problémáink jelentkezni fognak egyáltalán, hiszen a magyar hadsereg felvevő ereje nem alapoz meg egy méretgazdaságos gyártást, szinte bármelyik területről beszélünk - más kérdés az, hogyha valamit speciális védelmi ok miatt mindenképpen gyártanunk kell -, de ha az általunk gyártott védelmi eszközöknek piacot is akarunk, akkor azt valamifajta piackutatás kell hogy megelőzze, vagy ezzel párhuzamosan kell egy ilyen folyamat folyjon, ahol is sajátos optimalizációs problémákkal szembesülünk. Nevezetesen nyilvánvaló, hogy a világ legfejlettebb hadseregei előszeretettel alkalmaznak különböző, egészen speciális szaktudást - főleg az üzemben tartás kapcsán - igénylő fegyverrendszereket vagy fegyvereket, de a ma folyó konfliktusok egy jelentős része a rendkívül alacsony üzemeltetési költségű és egyszerű feltételekkel üzemeltethető eszközöket is keresi, amelyek egyébként a legkevesbé sem a technikai fejlődés élvonalába tartoznak, de működnek, ezt mindnyájan látjuk. A szlovákoknak, illetve a cseheknek van ilyen típusú együttműködése, úgy tudom, önjáró tábori löveg kapcsán, amikor is nem páncélos eszközre meg láncaltapas eszközre szerelik, hanem egy egyszerű TATRA-alvázra szerelik azt a löveget, ami egyébként rendkívül egyszerűen üzemeltethető. De kétségtelenül egy önjáró tábori löveg benyomását kelti, amit

egyébként a NATO is akceptált. Ez csak egy példa volt abból a sajátos problémából, amit ez a feladat jelent. A kérdés tehát arra vonatkozik, hogy ezt a piackutatást hogyan tudjuk mi megoldani, és végül is ki az, aki ezt az optimalizációs problémát megoldja. *(Dr. Lukács László György távozik az ülésről.)*

A második kérdésem a méretgazdaságosság problémáját feszegeti. Tud-e valami olyan iránymutató számot mondani, ami jellemző ránk? Tehát hogy a gyártásnak körülbelül mekkora hányadát - különböző területeken ez persze nyilván eltérő lehet - kell piacon, külpiacon értékesíteni ahhoz, hogy ha kalkuláljuk is a magyar hadsereg igényeit, és azt is kielégítjük, valamilyen módon egy-egy ágazat üzemeltethető legyen? Ugye, most gyártunk Hiúzokat, darabra elég sokat vesz át a Magyar Honvédség, de teljesen nyilvánvaló, hogy a Hiúzoknak egyébként máshol is van piacuk. Tehát a kérdés az, hogy tudna-e valamilyen irányszámot mondani arra vonatkozóan, hogy körülbelül mivel kalkuláljunk a méretgazdaságosság kapcsán, mennyi hazaival, és mekkora a kényszer, hogy külpiacon értékecsünk.

A harmadik kérdéskör pedig egy sajátos környezetvédelmi problémát jelent. Nevezetesen, hogy amit a járműgyártásban, a fegyverrendszerek üzemeltetésében a mai környezetvédelmi felfogás civil területen kézenfekvőnek vél, azt nagyon sok esetben egyébként a hadsereg nem hogy nem igényli, hanem elutasítja. Tehát csak egy példát mondok: a Mercedes-gyár nem tud értékesíteni Euro 6-os motorokkal az Öböl-térség országaiba járműveket, mert azt mondják katonai megfontolásból, hogy nekik olyan jármű kell, amelynek olyan az elektronikája, hogy leginkább nincsen. És sokkal előbb megvesznek egy elfogadhatóan olcsón üzemeltethető, örvénykamrás dízelmotorral szerelt G-Mercedest, mint a legújabb Euro 7-es motorral szereltet, amelyben minden van, csak az a baj, hogy rendkívül érzékeny, és azok között az üzemeltetési körülmények között használhatatlan, amit a hadsereg igényel. Ebben a dilemmában mi melyik megoldást tartjuk megfelelőnek? És ez megint általánosan veendő kérdés, tekintettel arra, hogy a védelemgazdaság, illetve a hadsereg igényei is egyszerűen nem a környezetvédelemre optimalizálnak. Köszönöm szépen.

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ innovációért és technológiáért felelős miniszter: Köszönöm szépen, elnök úr. Ezek is nagyon komoly kérdések, megpróbálok rájuk válaszolni.

Az első kérdés arra vonatkozott, hogy ugye, itt arról beszélünk, hogy Magyarországról szeretnénk exportálni különböző eszközöket, és ennek milyen feltételrendszere van, tehát hogyan tudjuk meghatározni azt a piaci igényt, ami itt előáll. A dokumentumban is szerepel és egyébként magában a stratégiában részletesen leírásra kerül: ez a külpiacon való jelenlétnek az erősítése. Korábban, '89 előtt voltak ezek a különböző impexek, amelyek a magyar gyárak termékeit próbálták értékesíteni külföldön. Itt valami hasonlóról beszélünk, annyi különbséggel, hogy mondjuk, a Rheinmetall vegyesvállalatunk értékesítését nem kell nekünk mint magyar államnak meghatározni, mert ezt ő megteszi. Ugyanez igaz az Airbusra is. Tehát azok a cégek, ahol a gyártás partnerekkel történik, itt nem a magyar állam fog értékesíteni, hanem maga a vállalat. Ami a saját gyártásunkat illeti, tehát például a Hirtenberger kérdése - bár ez is cég egyébként, tehát ezt ők nyilván teszik -, erre létre fogunk hozni egy olyan organizációt, nem túlzottan nagyot, amely valóban ezeket a piaci folyamatokat figyeli. Itt van egy nagyon komoly partnerünk, ez a magyar hadsereg és a Honvédelmi Minisztérium, akiknek viszont ilyen értelemben naprakész tudásuk van a piac jelenlegi állapotáról. Magában a stratégiában egyébként ezek szerepelnek.

Ami a költségérzékenységet illeti, én azt hiszem, a hadsereg azért ebbe az irányba orientálódik. Ugye, van egy kifejezés: aszimmetrikus hadviselés, amikor egy reguláris hadsereg harcol, mondjuk, különböző, ilyen-olyan alakulatokkal. Ebből nagy

tanulság van, legutoljára az azeri háborúból, ahol megjelent - a magyar nevét nem tudom - az a pneumatikus indítású rakéta, amelyet egyébként utána egy villanymotor vagy motor hajt, ami lényegesen olcsóbb az ilyen típusú konfliktusokban, mint ha egyébként ezt más módon oldanák meg. Tehát ilyen értelemben a költségérzékenység ott is megjelenik.

A 4x4-es jármű, amiről beszéltünk itt, ez a Gidrán nevezetű jármű, például a Rheinmetall portfóliójában nincs ilyenfajta jármű. Azért gondolkozik azon, hogy valamifajta viszonyt kialakít, mert az ilyenfajta konfliktusokban ez a Gidrán sokkal-sokkal olcsóbb, mint mondjuk, egy 8x8-as BTR-szerű jármű, amiről az előbb beszéltünk. Tehát megjelenik ez a fajta költségérzékenység is mindenképpen.

Ami a méretgazdaságosságot illeti, ezt a kérdést így általában nem tudom megválaszolni, darabonként tudom. Amiből a Lynx-gyár esetében kiindultunk, az az volt, hogy az a mennyiség, amelyet évente Európában - több helyen gyártanak ilyen járművet - gyártani tudunk és értékesíteni, az nagyjából 100 darab jármű. Ebben a 100 darab járműben persze benne van a magyar hadsereg által rendelt 256 jármű, amelynek a lehívása ütemezetten történik. Erre a 100 darab járműre építettük a gyárat, tehát ez a gyár, amely épül, a tesztelőberendezéssel, egyéb mással, ez évente 100 ilyen járművet tud gyártani, és tud bizonyos számú járművet egyébként majd a későbbiekben szervizelni, és ezek különböző típusok lehetnek. Tehát ilyen értelemben itt a business case, ahogy mondtam, önmagában csak, ha nem lenne egy darab megrendelés sem, akkor a tizedik év végén csak a magyar hadsereg megrendeléséből megtérülne minden, ami ennek a 100-ig történő kiegészítését jelenti. Ez egy nagyon jól megtérülő üzlet. Ugye, itt mindig abból kell kiindulni, hogy bár egy állam, egy közösség mondhatja azt, hogy nekem egy adott investíciónak a megtérülése sokfajta lehet, a social return on investment értékelhető kategória úgy egyébként; ez az esetünkben persze így van, de a joint venture csoport esetében nem, tehát ő szereti látni a direkt megtérülését. Márpedig ha, mondjuk, a Rheinmetall egy kifejezetten sikeres cég, az ő beruházása Zalaegerszegen megtérül, akkor a miénk is meg fog, mert ő 51 százalékot, mi meg 49-et fogunk belőle kapni. Tehát ilyen értelemben olyan döntést, ami csak azért születik, hogy a magyar kontingenst gyártsuk, ilyet nem hoztunk egy esetben sem.

Stratégiai döntés persze születhet, például a robbanóanyag esetén. Ugye, a robbanóanyag egy stratégiai kérdés; nem mindegy, hogy ki gyártja és ki adja el, ezt lehet venni, meg lehet értékesíteni. Tehát ez az egyetlen, ahol egy stratégiai szintű döntést kellett hoznunk. De a méretgazdaság minden esetben egyébként magára az adott vállalatra vonatkozik. Nem hoztunk olyan döntést, ami ne érné meg; ha korábban hoztunk is ilyet, ezeket nyilván módosítani fogjuk.

Ami a környezetvédelmi problémákat illeti, képviselő úrnak abszolút igaza van. A G-Mercedesnek gyakorlatilag bármifajta hadiipari alkalmazásánál csak az Euro 3-as motort lehet igénybe venni. Ennek valóban az a következménye, hogy ez nem egy modern motor, hanem ez most már lassan 15-20 év környékén van valahol, de lehet, hogy már idősebb is, viszont ennek a motornak a robusztussága és az elektronikus támadásokkal szembeni ellenállhatósága, illetve a harctéri körülmények közötti javíthatósága messze-messze más, mint egy Euro 6-os dízelmotorral szerelt járműnek, amelyben egyébként, mondjuk, a kábelkötegek átmérője körülbelül ilyen (*Mutatja a kezével.*), tehát ezt nem lehet használni. Ezért ez a döntés. Viszont valóban, ezek terhelik a környezetet.

De vannak más példák is, ahol viszont azt mondjuk, hogy pont a hadiipari alkalmazás az, ami például olyan technológiát állít elő, ami utána a járműiparban csak később jelenik meg. Említettem röviden, hogy az egyik megállapodásunk a Rheinmetall-lal egy 8x8-asnak, a BTR utódjárművének a létrehozása, ez egy soros hibrid jármű. A koncepció már nagyon régóta létezik, léteznek egyébként ilyenek már,

ami azt jelenti, hogy a kerekeket elektromotorral hajtjuk, a fedélzetén viszonylag limitált akkumulátorkapacitással rendelkezünk, és egy üzemanyagcella állítja elő az elektromosságot, illetve tölti az akkumulátorokat. Ez például egy olyan megoldás, amelynél részben a környezetterhelési követelmény volt fontos, részben a dizájnkövetelmény - ugye, mechanikusan megoldani nyolc kerék hajtását, az nem egyszerű -, részben pedig az a tény, hogy ez egy harcjármű, tehát ha mondjuk, lopakodó módon kell neki haladni, akkor a dízelmotort észre lehet venni, ilyen esetben viszont az akkumulátorról hajtott villamos motor alig bocsát ki zajt. Tehát van egy harcászati, van egy tervezési és van ilyen értelemben egy környezetvédelmi következmény.

Azt hiszem tehát, hogy a hadiipar is erőteljesen ebbe az irányba halad, olyannyira, hogy például ennél az említett járműnél ez nemcsak egy harcjármű, tehát nemcsak katonák szállítására, illetve különböző harcászati feladatok ellátására alkalmas, hanem ezeknél a járműveknél persze van egy olyan követelmény, hogy ha ezt leállítják, akkor ez egy mobil elektromos aggregátor, amely áramot állít elő a fedélzetén lévő üzemanyagcellából, és egyébként táplálja, mondjuk, a környezetében lévő, nem tudom, sátraknak a világítását. Tehát ez a gondolkodásmód megjelent ott is. Valóban, a hadiipar ilyen értelemben sajnos bizonyos szempontból kiszolgáltatottabb, és ott az első követelmény, hogy hogyan védjük meg a katona életét, a másik, hogy hogyan nyerjük meg azt az adott ütközetet, és csak a harmadik a technológia. Ha ezek szerencsés módon összekapcsolódnak, akkor viszont ez nagyon jó megoldásokat eredményezhet, például ezt a 8x8-as járművet.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Más kérdés, tisztelt bizottság? *(Jelzésre:)* Simon Miklós!

DR. SIMON MIKLÓS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Tisztelt Miniszter Úr! Említette, hogy Magyarországon a rendszerváltás után alapvetően leépült a hadiipar. Nem így történt Csehországban. Most a hosszú távú vagy a középtávú célunk mi lehet? Mármint ezt értem úgy, hogy Csehországgal összehasonlítva milyen reális célokat lehet kitűzni egyáltalán? Csehországot azért említtem, mert nagyjából olyan népességű ország, mint a mienk. Értjük azt, hogy a németek települnének kifelé, de nyilván Magyarországnak van egy kapacitása, amivel képes fogadni ezeket a cégeket. Milyen nagyságrend lehet ez? Köszönöm szépen.

ELNÖK: Miniszter úr?

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ innovációért és technológiáért felelős miniszter: Köszönöm, a kérdés kiváló. Az az irány, amelyet egyébként ezzel a stratégiával, illetve az első lépéseivel tettünk, az a helyes irány. Ez abból látszott, hogy amikor tavaly december 15-én Zalaegerszegen letettük az alapkövét a gyárnak, és bejelentettük a következő együttműködéseinket, a lőszer-, illetve robbanóanyag-gyártást, akkor a Rheinmetall vezetője Zalaegerszegről Szeged érintésével megnézte az új lézerközpontot, és definiálta a feladatokat, majd Prágába repült, és Babiš elnök úrral találkozott, aki nem megerősített információk szerint erőteljesen le akarta beszélni erről, és hogy ezt az együttműködést ne a magyarokkal hozza létre, hanem a csehekkel. Ebből én azt szűrtem le, hogy valami komoly dolgot csinálunk, de most ez a sajátos válasz a kérdésre.

Megnéztük azt, hogy amit a stratégiában leírtunk, illetve vannak olyan elemek, amelyek itt még nem jelentek meg, és ezek hamarosan nyilvánossá is válnak. Azt gondolom, tíz éven belül a cseh jelenlegi színvonalat, ami utána, azt gondolom, nem növekedni fog, inkább csökkenni, ezt mindenképpen el fogjuk érni, de lehet, hogy akár

gyorsabban is. Tehát valóban pariban leszünk. Ami azért szép teljesítmény, mert valóban, Csehország megvédte a hadiiparát, a magyar kormányok meg nem tették meg ezt, hanem úgy gondoltuk, hogy kitört a világbéke, nem kell nekünk ilyenfajta eszköz. Ezzel nemcsak a védelmi lehetőségtől zártuk el magunkat, tegyük hozzá, hanem egy olyan technológiának a megjelenésétől is, ami azért jóval a járműipar fölött van. Ráadásul az nem jó, ha egy gazdaság csak néhány lábon áll, tehát a hadiipar nagyon komoly lába lehet ennek. Úgyhogy azt gondolom, tíz év múlva a cseh hadiipar szintjét mindenképpen elérjük. De mint mondtam, lehet, hogy korábban is; vannak terveink, csak ezekről most nem beszélhetek még. *(Dr. Simon Miklós: Köszönöm.)*

Közben rájöttem arra, hogy Harangozó képviselő úrnak egy kérdésére nem válaszoltam: ez a Védelmi Ipari Kutató Intézet, hogy ez egy ilyen modell. Ez a modell viszont, legalábbis a Védelmi Ipari Kutató Intézet egyike azoknak a fejlesztési projekteknek, amelyek egyetemmel közösen történnek. Ez a Műszaki Egyetemmel közös projekt. Az épületnek nem véletlenül van két része. Az egyik rész - a jobb oldali -, most hívjuk, mondjuk, nemzeti vérbanknak. Van egy cégünk, Krausz Ferenc professzor úr - ő egy fizikus, egyébként majdnem Nobel-díjat kapott, és lehet, hogy fog kapni -, neki volt egy eljárása néhány évvel ezelőtt, amit úgy gondoltunk, hogy megpróbáljuk Magyarországon fejleszteni, ez történik. Ez vérmintából korai rákdiagnosztikát végez, ehhez viszont szükség van egy értékelhető biobankra. Magyarországon csak részenként van ilyen, bizonyos egyetemeken vannak kisebbek. Ennek az épületnek a jobb oldali része egy ilyen típusú biobank a hozzá tartozó eszközökkel együtt; ez is egyébként a védelmi ügyeink egyik része. A bal oldali része pedig ténylegesen magának a Védelmi Ipari Kutató Intézetnek az épületét jelenti. Ez egy komplett módon felépített projekt, tervekkel, költségvetéssel, és hamarosan neki fogunk kezdeni. Maga a terület a Műszaki Egyetem és az ELTE közös Infoparkjában az utolsó üres terület; ha emlékszik rá, ott félkör alakban vannak az épületek. Ez a Q2 épület utáni részt jelenti, az ELKH Természettudományi Kutatóközpontja utáni részt; ez az utolsó, ezzel fog zárulni. Ez egy pont odailleszkedő kutatóintézet lesz, mind a két része egyébként.

ELNÖK: Köszönöm. Ha nincs további kérdés *(Nincs ilyen jelzés.)*, akkor a hozzászólások következnek. *(Jelzésre:)* Parancsoljon!

Hozzászólások

DR. VADAI ÁGNES (DK), a bizottság alelnöke: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Néhány dolgot azért szerettem érdemes tisztázni. A Gripen-beszerzés ellentételezését az ön miniszterelnökének a kormánya intézte, úgyhogy a felelősséget ott kell leginkább keresni, meg azt, hogy miért így született meg a megállapodás. Én azt javaslom, miniszter úr, ezt tegye meg. Szerintem nem feltétlenül a hadiipari kapacitások növelése volt ott mindenképpen a fő cél.

Ön olyan szépen beszélt a katonai képzésről, meg arról, hogy tulajdonképpen az elmúlt időszakban itt azért problémák voltak. Emlékeztetni szeretném, hogy az önök kormánya szüntette meg például a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetemet, az önálló tisztképzést, és integrálta be ezt a Nemzeti Közszerződési Egyetembe.

Abban szerintem ebben a bizottságban nem nagyon volt vita, hogy fontosnak tartottuk minden esetben a Magyar Honvédség technikai fejlesztését. Különösen igaz ez a 2011-16 közötti időszak utáni időszakra, amikor a GDP 1 százaléka alatt költöttek a Magyar Honvédségre. Igazából annál lendületesebb közbeszerzés alóli mentesítési fejlesztés indult el 2018-ban, hiszen az első ilyen nagyobb csomagot - talán emlékeznek képviselőtársaim - még Simicskó miniszter úr terjesztette be, és valóban, ahogy Harangozó képviselőtársam mondta, ez a mindent „is” egyszerre fejlesztünk időszaka;

ennek látjuk egyébként a rendkívül kaotikus következményeit. És azóta is majdnem minden bizottsági ülésre jut valamilyen ilyen fejlesztés.

Miniszter úr, tudnám feltételezni a jó szándékát, és ha nem ismerném az ön politikai előéletét, akkor jó szándékot is feltételeznék. De amit ön a magyar felsőoktatásban, a Közép-európai Egyetemmel és a Magyar Tudományos Akadémiával művelt, azt hiszem, nem véletlen, hogy önre bízta ezt a feladatot. Ami itt történik, képviselőtársaim, azon kívül, hogy közbeszerzés alóli mentesítéssel az elkövetkezendő 9-10 évre eladósítják nemcsak az országot, hanem a következő generációt, hiszen közbeszerzés alóli mentesítéssel 3500-5000 milliárd forintos kiadásokról beszélünk, ha jól számoltak; ugye, ez a 2 milliárd euró, amiből Zalaegerszegen vásárolnak gyárat. Ha 330 forintos euróval számolunk - nem tudom, most éppen mennyi -, 2 milliárd eurót szerintem be tudnak szorozni 330-cal: az egy elég szép összeg, és ez csak egy tétel, ebben még nincsenek benne azok a további tételek, amelyekről bizottsági ülésen döntöttünk. Nagyon remélem, hogy azzal, hogy a miniszter - nem ön, hanem a honvédelmi miniszter - intelmeit végrehajtottam, és nem hozzá, hanem a közigazgatási államtitkárhoz fordultam, be tudok tekinteni majd ezekbe a szerződésekbe, mármint a haditechnikai szerződésekbe és a hozzákapcsolódó infrastrukturális beruházásokba, és akkor be tudok számolni a Honvédelmi és rendészeti bizottságnak, hogy az, amivel most a magyar költségvetést, a honvédelmi költségvetést eladósítják és determinálják, az 3500 milliárd forint vagy 5000 milliárd forint. Ez azért lényeges, mert a miniszter úr - szerintem helyesen - stratégiai kérdésekről beszélt. Szerintem a stratégiai kérdéseket közösen kell megalkotni, pont azért, mert kormányzati ciklusokon átnyúló, és pont azért, mert generációk számára determináló költségvetési tényezőkről van szó.

Hát, mi is történik itt tulajdonképpen? Azon kívül, hogy valóban láttunk egy kicsit apróbetűs - remélem, majd megkaphatjuk ezt az előadást PDF formában, mert innen azért be is takart - előadást, azt miniszter úr természetesen kiegészítette. Tulajdonképpen az történik, hogy egyfelől 3500-5000 milliárd forint adófizetői pénzből megtörténnek a védelmi ipari vagy haditechnikai megrendelések, ezek determinálják a következő ciklusok költési lehetőségeit. Ezeknek egy jelentős része láthatóan politikai okokból történt beszerzés volt, és ezt maga a miniszter is elismerte, hiszen elmondta, hogy Németországban a „positive agenda” egyik része a hadiipar volt. Láttuk is ennek a következményét: az önök német partnerei, politikai partnerei azóta, hogy mondjam, igen visszafogottak és barátságosak önökkel; nem azért, mert megváltozott volna Magyarországon a demokráciával és a szolidaritással kapcsolatos helyzet, hanem azért - és ezt szerintem ma már mindenki látja, Németországban is, a német politika is -, mert önök egyszerűen megvásárolták ezzel a német politikusok egy részének a kritikátlan hozzáállását. Nem véletlen, hogy 2019 végén Magyarország és a magyar kormány volt a legnagyobb partnere a német hadiipari cégeknek, 600 milliárd forintos költséggel, és az utána következő Egyiptom is, ha jól emlékszem, csak ennek a felével jön. Tehát látható, hogy egy nagyon szerves együttműködés alakult ki.

Ugyanakkor azzal, hogy különböző átláthatatlan, ellenőrizhetetlen vegyesvállalati, no pláne majd magántőke-bevonási kísérlet van, ez pont ugyanaz, miniszter úr, amit önök az egyetemi szférában is eljátszottak, meg eljátszottak sok minden módon - ez a párhuzamos állam kiépítése. Önök ki fogják szervezni ezeknek a hadiipari, jelen pillanatban a magyar adófizetők pénzéből megfinanszírozott hadiipari cégeknek egy részét, akár a kisebbségi tulajdonát; hiszen tudjuk, hogy a Rheinmetall Zrt.-nél kisebbségi tulajdon van, így például a felügyelőbizottságban szintén kisebbségben vannak, mindenhol kisebbségben vannak, hiszen 49 százaléka van a magyar államnak. Ezeknek egy részét, önmaga mondta, a saját szájával itt a bizottsági ülésen, hogy azt szeretné, hogy ezek majd magáncégekhez kerüljenek. *(Dr. Palkovics László: Nem egészen ezt mondtam.)* Szerintem majd kap szót a miniszter úr, hogy erre

tudjon reflektálni. Tehát láthatóan ezek magyar adófizetők pénzéből megrendelt, a magyar adófizetők pénzéből létrehozott cégek, a magyar adófizetők pénzéből megépített gyárok, amelyek a végén magáncégek kezében fognak landolni.

És tudja, miniszter úr, az a különbség ezekben a dolgokban, hogy ha az egyetemi struktúrában önök kiszervezik a közpénzt a magánvilágba, és a sajátjaikkal ültetik tele ezeket, akkor itt maximum van felháborodás, és nyilván meg lehet ezt változtatni. Csakhogy miniszter úr nem válaszolt például arra a kérdésemre, hogy abban a percben, ha különleges jogrendi helyzet van, akkor mi is történik. Ugyanis ez nem az ön hatásköre. Ez egy teljes tévedés! Ez a honvédelmi tárca és végső soron a magyar miniszterelnök és kormányának hatásköre az, hogy ha itt baj van, akkor mi történik ezekkel a kapacitásokkal. Az, amit önök itt most csinálnak, miközben senki nem vitatja ebben a bizottságban, hogy hadiipari fejlesztésre szükség van... Abban talán még vita lehet közöttünk, mert egyébként kicsi a betű, nem láttam számokat például arra vonatkozóan, hogy mi alapján állítják azt, hogy ezek a beruházások majd hosszú távon nyereségesek lesznek, ami 2 milliárd eurós magyar megrendelés mellett 60 milliárd adófizetői forintba kerül, plusz még 1,2 milliárd az Innovációs Zrt., plusz még a Védelmi Beszerzési Ügynökség, meg még az atyaúristen... Egyébként csak mondom, a Currus, az Arzenál nagyon jól elműködött, és nem a HM EI Zrt. működteti a Magyar Honvédséget, hanem a magyar állam a magyar adófizetők pénzéből működteti a Magyar Honvédséget. Ezt azért tisztázzuk már ezekben a kontextusokban! Tehát nyilvánvaló ez az újabb kísérlet, hiszen ez egy nagyon jó terület, itt ön is arról beszélt, hogy egy csomó információt nem tud velünk megosztani - nyilván, mert nem lehetséges, mert titok, akár üzleti titok, akár nemzetbiztonságot érintő terület -, és el fog majd jönni, tisztelt képviselőtársaim, az a pillanat, amikor a Magyar Honvédség megrendel a rendszeresített eszközeihez, mondjuk, egy karbantartást, csak annak a cégnek a fele már nem a magyar állam tulajdonában lesz, hanem... Hát, ki tudják találni, tehát M. Lőrinc tulajdonában, mondjuk, vagy valaki olyannak a tulajdonában, aki ebben érdekelt, és ott majd ő szabja meg az árat, hogy egyébként az önök által rendszeresített akármilyen jármű tekintetében mennyibe fog kerülni a karbantartás.

Én nem voltam katona - nemcsak koromnál, hanem nememnél fogva sem voltam sorkatona, de gondolom, ez azért talán mégiscsak bocsánatos bűn az önök világában is -, de valamennyit talán értek ehhez a dologhoz, nem sokat; ön nyilván sokkal nagyobb tudója a hadiipari beszerzéseknek. Én egy dolgot tudok: ha ezek magánkézbe kerülnek át, márpedig a tendencia teljesen világos, hogy mire készülnek, akkor ez veszélyezteti a nemzet biztonságát. És ez nem fogadható el. Nem fogadható el! Már az sem fogadható el, őszintén szólva, hogy nem látjuk azokat a szerződéseket, hogy ezek a hosszú távra rendszeresített eszközök, kapcsolódjon az légtérvédelemhez, szárazföldhöz - azt most már nem is akarom tudni, hogy kibervédelem terén, ami aztán valószínűleg az önök számára a legcsodálatosabb business case, ahogy ön mondta -, hogy ott mit művelnek, de itt ebből az eddigi előadásból világosan lehetett látni, hogy önök mire készülnek.

Ha önök valóban hadiipari stratégiát szerettek volna összerakni, azt gondolom, hogy nem saját magukban üldögélnek, hanem eljönnek a Honvédelmi bizottsághoz, és megkérdezik a véleményünket, hogy mit gondolunk erről. Nem történt meg, ez most már utólagos. Amit itt látunk, ez már mind le van bótolva, Maróth Gáspárral, magával, és most már nem Korom Ferencsel, aki nyilván eddig nagyon megbízható partner volt, aztán hirtelen valamiért megbízhatatlan partnerré vált.

Tehát én azt tudom mondani, hogy ez, amit itt most láthattunk, miközben a céllal egyetértünk, hogy a Magyar Honvédséget - nyolc év kivéreztetés után, ami az önök kormányzását jelenti - fejleszteni kell, ez, amit itt láttunk, és az ön személyes

tevékenysége, amit látunk, és az ön kormányának a hozzáállása, ez a párhuzamos állam kiépítése, és talán nem túlzok, ha azt mondom, hogy ez nettó hazaárulás.

ELNÖK: Köszönöm szépen. Tisztelt Bizottság! Rendkívül örömteljes az, hogy Magyarország végre hozzákezd a biztonsága és a védelme szempontjából egy olyan védelmi ipar kiépítésének, ami nélkül nehezen képzelhető el egy ország hosszú távú védelme, biztonsága. Hiszen ha egy országban semmilyen létező és elgondolható védelmi tevékenység, mármint ipari, nincs, akkor rendkívüli mértékben ki van szolgáltatva minden konfliktus esetén a háború idején pont összedőlni szokott importlehetőségeknek.

Korábban is volt Magyarországon védelmi ipar. Sajnos ezt a rendszerváltás vihara - hogy eufemizáljuk ilyen óvatosan - elsodorta, és tulajdonképpen ennek az újjáépítéséhez lehetett, kellett hozzákezdeni. Tehát ez önmagában nagyon-nagyon jó dolog.

Az, hogy Magyarország a védelmi iparát nem kizárólag állami tőkerésztvétellel képzei el, ez részint azt jelenti, hogy ha megfelelő partnereket vonunk be, akkor rendkívül jelentős fejlesztési költségektől és kiadásoktól szabadulunk meg, hiszen nyilvánvalóan egy együttműködés keretében lehet különböző védelmi eszközöket gyártani. Másrészt az is teljesen világos, hogy a legnagyobb védelemgazdasággal és hadsereggel rendelkező államok esetében - mármint a nyugati típusú berendezkedésűeknél, mert ott értelmezhető náluk valamifajta piacgazdaság -, ott ez teljesen általános, tehát ott ez egyáltalán nem szokatlan. Tehát ez az elgondolás szerintem helyes.

Amit pedig képviselőtársunk vizionált, hogy ezt majd privatizáljuk a, nem tudom én, kinek, ez egy vélelem, megalapozottsága semmi nincs. *(Dr. Vadai Ágnes: A miniszter mondta! - Dr. Harangozó Tamás: Az egész program erről szól!)* Ilyen döntés nincs, miniszter úr nem is mondott ilyet, tehát ez egy egyszerű képtelenség. Bár nem szokatlan az a vitaktika, hogy adj az ellenfél szájába egy olyan kijelentést, amit ő sosem mondott, aztán vitatkozz azzal. Régi módszer; egyébként Sztálin előszeretettel alkalmazta *(Dr. Vadai Ágnes: Ó, tudom, kommunista!)* a szovjet kommunista párt különböző kongresszusain. Tessék megnézni a húszas éveket! *(Dr. Vadai Ágnes: Ti mind öregebbek vagytok, mint én!)*

Az, hogy Magyarország védelmi képességei erősödnek, az rendkívüli mértékben üdvözlendő. Főleg az után a szörnyűség után, ami egyébként a szocialista kormányzatok alatt bekövetkezett, amikor lényegében leszerelték a magyar hadsereget, eladták a magyar hadsereg páncélos állományát, a páncélozott csapatszállító állományát, az önjáró tüzérségi állományát, és Magyarország mutatóban rendelkezett három vagy négy tankkal, azt' ennyi volt az erő. Ezt egyébként a szocialista kormányok csinálták, ezzel egyébként azt a bravúrt végrehajtva, hogy ezeknek a szocialista kormányzatoknak a tevékenysége egy valóságos fegyverkezési program volt a trianoni békediktátumhoz képest. Tehát ez egy teljes képtelenség volt. *(Dr. Harangozó Tamás távozik az ülésről.)* Mindezt pedig azzal próbálták ellensúlyozni, talán emlékszik képviselőtársam is: trükkök százai, amiről nektek nem kell tudni - talán emlékszik erre a mondatra, a nagyon kedves Gyurcsány Ferenc miniszterelnök mondta önöknek *(Dr. Vadai Ágnes: A háttérben pedig...)*, utalva a mérhetetlen sok költségvetési csalásra, amit önök elkövettek. Itt a védelmi költségvetésben az volt a trükk, amit önök látszólag nem tudtak - de ön biztosan tudta -, hogy a védelmi kiadásban számolták el a magyar hadsereg nyugállományú részének, tehát a katonai nyugdíjasoknak a nyugdíját. *(Dr. Vadai Ágnes távozik az ülésről.)* Most nem kell mondjam, hogy a nyugdíjkiíratást el lehet számolni persze védelmi költségvetésben, de az az ország védelmi képességeit

nem erősíti, hogy a katonai költségvetésből finanszírozzuk a nyugdíjasokat is, már ha azok katonák voltak.

Amikor mi ezt kivettük, és 2010-ben azt a változtatást hajtottuk végre az államháztartási rendszeren, hogy a nyugdíjasokat - függetlenül attól, hogy melyik ágazatból vonultak vissza - a nyugdíjalapból finanszíroztuk, akkor esett le a magyar katonai kiadások összessége a GDP 1 százaléka alá. Erre szoktak hivatkozni előszeretettel azok a szocialisták, akik elfeledkeznek arról, hogy maguk csinálták azt a trükköt, amiről itt szó van.

Én azt hiszem, hogy a védelmi ipar privatizációjával vádolni a magyar kormányt, az egyszerűen ostobaság, és főleg elfogadhatatlan olyan embernek a szájából, akiknek a kormánya a MOL-t, a vízszolgáltatási ipar jelentős részét, a bankszektor, a médiaszektor, tulajdonképpen mindent eladott az ég egy adta világon; az utolsó kétségbeesett akciójuk a Férihegy értékesítése volt. És amivel kapcsolatban egyébként a magyar kormány, amikor 2010-ben letette az esküt, akkor azt a célt tűzte ki, nagyon helyesen, hogy ezeket az elkótyavetyéléseket, az elrontott gazdasági és költségvetési politika által okozott válságokat kezelni próbáló, bevételorientált gazdaságpolitikával valamilyen módon reparáljuk. Megjegyzem, sikerült is. Tehát külön ostobaság korrupciót vagy privatizációt vélni ott, ahol a magyar kormányzat soha nem látott mértékben vett vissza magyar nemzeti tulajdonba vállalatokat, egyes esetekben direkt állami tulajdont létesítve ezzel.

Az egyetemekkel kapcsolatos megjegyzés értelmezhetetlen egyébként. Most még mondhatta volna a vízgazdálkodási rendszerek megvalósulását is, mert az is semmilyen módon nem kapcsolódik ide. Csak halkan jegyzem meg, hogy a privatizáció a szó eredeti értelmében azt jelenti, hogy valamilyen formájú közösségi tulajdon magántulajdonba kerül. Na, a magyar egyetemek esetében ez semmilyen módon - semmilyen módon! - nem valósult meg. Van néhány privát egyetem Magyarországon, a CEU is idetartozik, amihez egyébként a magyar kormánynak értelemszerűen semmi köze. Semmi köze.

Az, hogy a Zrínyi Miklós Katonai Főiskolát beintegrálta a kormányzat a Nemzeti Közszerződési Egyetembe, az egy teljesen értelmes és helyes döntés volt. Megjegyzem, felsőoktatási szempontú döntés volt, tehát nem különbözik attól, hogy mondjuk, a Debreceni Egyetembe különböző karokat és oktatási platformokat integráltak, vagy nem különbözik attól, hogy egyébként a Műegyetem vagy a Semmelweis vagy egyéb más egyetemek integrálódtak, de ez felsőoktatási kérdés. Tehát a magyar hadmérnökképzés szétverését vizionálni ezen döntés mögött, az egyszerűen súlyos tévedés.

Összességében az, hogy a védelmi ipar fejlesztése elindult - ami pedig nem nagyon képzelhető el kormányzati részvétel nélkül egy magyarországi méretű országban -, kifejezetten öröndetes, és csak remélni tudom, hogy azok a számítások, amit miniszter úr ismertetett velünk, bejönnek, mert ebben az esetben az a vélelem, amelyet itt szintén hallottunk, hogy itt mérhetetlen mennyiségű adófizetői pénzt költünk el, aztán az majd elpárolog a semmibe, ez egy hülyeség, merthogy - mint ahogy miniszter úrnál direkt rákérdeztem erre a piackutatás kapcsán - miniszter úr is azt mondta, hogy egyébként az a pénz, amelyet például a Hiúz gyártásába beteszünk, hogy ezt betettük a zalaegerszegi gyár kapcsán, az tíz éven belül megtérül. Na most, akkor nem elpárologott a pénz, hanem a magyar kormány nagyon helyesen és okosan fektette be.

Itt persze van egy nagyon erős felfogásbeli különbség. Ha emlékszünk még rá, a szocialista-szabad demokrata kormányoknak a gazdasághoz és a tulajdonosi szerkezethez való hozzáállását az a mondat jellemezte, amit Kuncze Gábor mondott a parlamentben még annak idején: a legrosszabb magántulajdon is jobb, mint a legjobb

állami tulajdon. Ez egyébként tévedésnek bizonyult később, mint ahogy általában az ilyen bonmot-k, ahogy belegondolok, ez valószínűleg hülyeség, mert egy jól működő közösségi tulajdonban lévő vállalat egyébként lehet nyereséges, míg egyébként egy rosszul működő magáncég meg veszteséges, és inkább jó a nyereséges vállalat, mint a veszteséges. És erre számtalan példa is volt egyébként az elmúlt időszakban, hogy lehet eredményesen és jól működtetni állami vagy közösségi tulajdonú, tehát önkormányzati tulajdonú vállalatokat; itt a jó menedzsment–rossz menedzsment a választóvonal, nem pedig az az alapvetően vulgármarxista megközelítés, hogy állami vállalat rossz, magánvállalat jó.

Remélem, fogunk még találkozni miniszter úrral akkor, amikor a fejleményekről beszélünk, mert azért ez a védelmi ipar most indult el. Lehet felháborodni, elmenekülni a vita elől, vagy nem szembesülni azzal, hogy esetleg valakinek van véleménye arról, hogy az ellenfél vagy az ellenzék mit mondott, mert ha visszatérünk ezekre az eredményekre és beszámolókra, akkor a vita elején megfogalmazott állítások egy jelentős része csak úgy elszáll a levegőbe, aztán már senki nem emlékszik rá, hogy egyébként mindegyik állítás hamisnak bizonyult. Ez körülbelül az az eset, mint ha emlékeznek rá, a ciklus legelején módosítottuk a munka törvénykönyvét, volt lázadás, tévészékház-elfoglalás, a kormány megszünteti a szabadszombatot, a kormány megszünteti a szabadságot, s a többi, s a többi. Aztán ma már mindenki tudja, hogy ez mind hazugság volt: megvan a szabadszombat; csak azokra vonatkozik a szabály, önkéntesen, akik kiegyenlítetlen munkarendben dolgoznak, tehát a munkaerőpiac töredékére; nem adósrabszolgaságba, meg mit tudom én, kényszermunkába vannak terelve a magyar dolgozók tömegei, mint amit állítottak. Az egész egy politikai balhé volt; minden állítás, amit a munka törvénykönyve kapcsán megfogalmaztak, hazugságnak bizonyult. Kellett hozzá három év, hogy ez bebizonyosodjon.

Egy ilyen páncélozottszállítóharcjármű-gyárat elindítanak, kell hozzá néhány év, míg bebizonyosodik, hogy ez jól működik. Akkor már nem fognak Vadaiék emlékezni arra, hogy milyen hülyeségeket mondtak, hanem majd mondanak valami mást.

Én mindenesetre köszönöm szépen miniszter úr beszámolóját, és őszintén remélem és hiszem is, hogy mindaz, amit mondott, igaznak bizonyul, mert ez szemmel láthatóan meg van alapozva; és onnantól kezdve majd más jeremiáákat fogunk hallgatni, hogy itt milyen rettenetes dolgok készülnek vagy történnek Magyarországon. Köszönöm szépen.

Van-e más hozzászólás, tisztelt bizottság? *(Jelzésre:)* Simon Miklósnak adom meg a szót.

DR. SIMON MIKLÓS (Fidesz), a bizottság alelnöke: Köszönöm. Én nagyon röviden szeretnék egy véleményt megfogalmazni. 2002-10 között szomorú szívvel éltük meg, hogy a szocialisták csak azt a szót ismerték, amikor a honvédség fejlesztéséről szólt a történet, hogy inkurrencia. Biztosan tetszenek emlékezni rá, külön napirendi pontokként szerepeltek, hogy akkor hogyan értékesítik a T-72-eseket vagy adják oda az iraki hadseregnek, mit csinálnak a Tisza 2. zászlóalj pontonhídjaival, meg terepjáró, KAMAZ, GAZ és egyéb gépjárműveivel. Tehát erről szólt akkor a történet, és teljesen leépült a Magyar Honvédség.

Szeretnék gratulálni miniszter úrnak ahhoz, hogy mert belevágni ebbe a területbe, és ezzel nagy szolgálatot tett a honvédségnek. Ez a véleményem. Gratulálok önnek és a tárcájának ehhez. Köszönöm szépen.

ELNÖK: Köszönöm. Más hozzászólás? *(Nincs jelentkező.)* Ha nincs, akkor viszonválaszra és zárszóra megadom miniszter úrnak a lehetőséget.

Dr. Palkovics László reflexiói

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ innovációért és technológiáért felelős miniszter: Köszönöm szépen, és köszönöm az egész hadiiparnak a helyes értékelését. Én azt gondolom, amit az elején mondtam, itt nemcsak a védelmi képességünk erősítéséről, hanem egy vadonatúj iparág felépítéséről van szó, és én titkon bízom abban, hogy amit Vadai Ágnes itt elmondott, azt nem úgy gondolta. Bár a számok nem ezt mutatják, ha megnézzük ezt a hullámzó görbét, akkor azért látszik, hogy a Fidesz-kormányok alatt ez mindig fölfelé ment, aztán utána pedig mindig lefelé ment. Tehát az az állítás, hogy ez neki is fontos, ez talán mintha nem állná meg a helyét.

De ha szabad még néhány dolgot említeni azzal kapcsolatosan, ami elhangzott - sajnálom, hogy nincs itt, mert ez egy jó vita egyébként -, az egyik még pozitív is lehetett volna. Igen, valóban, a Zrínyi Nemzetvédelmi Egyetemet mi integráltuk, amiben azért hibát követtünk el, hogy a mérnökképzését megszüntettük. Az egy nagyon jó mérnökképzés volt, és azt sajnos megszüntettük. Persze ilyenkor azt is lehet mondani, hogy viszont a Bolyai Főiskola Üllői úti campusát nagyon lelkesen rombolták le 2002-10 között - az egy nagyon szép épületegyüttes volt -, mert egyébként bevásárlóközpontot akartak oda építeni. De ezeket szerintem tegyük félre!

Ami fontos talán - képviselő asszony nyilván így akarta érteni, de hát ez egy ilyen dolog -, én nem azt mondtam, hogy privatizálni akarunk bármit, hanem azt mondtam, hogy sajnáljuk, hogy nem a magyar gazdaság az, amely egyébként ebben megjelent, ugyanis valóban, ez egy olyan terület, amely jól fejleszthető. A magyar államnak kellett megjelenni, mert nem volt más partner. Ez majd nyilván egyszer változni fog, hogy ilyen helyzetben magyar vállalkozók is jobban meg tudnak jelenni.

Ami a német partnerek barátságosságát illeti, hát, szerintem nem ugyanazt az újságot olvassuk képviselő asszonnyal, mert hogy a német partnerek mennyire barátságosak velünk, azt azért nagyon sok mindenben le lehet mérni. Nem mindig barátságosak, a sajtó semmiképpen nem az, tehát azt hiszem, nem sikerült ezzel senkit sem igazán megvenni.

Ami a kiszervezést illeti és az egyetemek ügyét, nyilván ennek van egy politikai magyarázata az ellenzék oldaláról. Az egyetemeknek lehetőséget adtunk arra, hogy egy sokkal szabadabb formában működjenek, és miután ez egy éve működik, most látszanak már az eredményei ennek az ügynek. Úgyhogy ha valaki elolvassa a törvényt, megnézi az egyetemek alapító okiratait, akkor abból látszik, hogy azt a vagyont, amit az egyetemek rendelkezésére bocsátott a magyar állam, azt a vagyont egy és csak egy dologra lehet használni: az egyetem érdekében és céljaira, másra nem. Tehát minden olyan vélelmezés, hogy itt ki mit privatizált és hova tett, ez egyszerűen nem értelmezhető. Ez olyannyira így van egyébként, hogy már Brüsszelben is megértették, hogy mi ez a konstrukció, és az RRF-ben e konstrukciók közül néhányat támogatnak is egyébként. Úgyhogy szerintem ezzel ilyenfajta baj nincs.

Ami a hadiiparnak a különleges jogrendi helyzetben történő működtetését illeti, hogy milyen jogosultságokkal rendelkezik a magyar állam, itt nem értem az aggódást, hiszen ha emlékszünk rá, tavaly márciusban, amikor a vírus okozta helyzet megjelent, minden stratégiai vállalatához a magyar hadsereg kiküldött egy magas rangú katonát, aki a kormány és a vállalat közötti összeköttetést valósította meg. Kiküldte a kórházakba, kiküldte az állami vállalatokhoz és kiküldte a stratégiai magyar vállalatokhoz. Tehát igazán nem nagyon értem, hogy miről beszélt a képviselő asszony.

Ami pedig még talán fontos itt: nagyon fontos ez a megtérülő beruházás. Az, hogy építünk egy gyárat, és az üzleti alapon történik, ez azért nem történhet máshogy, mert a partnerünk, a Rheinmetall, aki 51 százalékban tulajdonos, csak megtérülő vállalkozást indít el. Tehát nem nagyon értjük azt, hogy mi a vélelmezés tárgya, hogy

elköltöttünk 60 milliárdot a magyar adófizetők pénzéből. Ahogy ezt elnök úr nagyon helyesen összefoglalta, akkor térül meg tíz év alatt, ha csak a magyar hadsereg igényét elégítjük ki, de hát nem csak azt fogjuk, hanem sokkal többet, tehát a megtérülése ennek sokkal gyorsabb lesz.

Úgyhogy én azt hiszem, ezeken a pontokon túl képviselő asszony szerintem értette, hogy miről beszéltünk.

S elnök úr meghívását illetően, ha lesz abban a megtiszteltetésben részem, hogy valamikor jövő év tavaszán egy hasonló meghívást kaphatok, akkor már sokkal több mindenről fogok tudni beszámolni, részben az elkészült és átadott beruházások kapcsán, részben pedig ami éppen most zajlik, és amiről most ebben a körben még nem tudok sajnos beszélni, mert nyilvánossá tettük ezt az ülést, de nagyon szívesen fogok erről beszámolni jövőre.

Köszönöm szépen a bizottság tagjainak az érdeklődését, meg a pozitív és konstruktív hozzászólásokat is.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm miniszter úr beszámolóját, és élni fogunk a lehetőséggel, hogy tavasszal még egyszer erre sort kerítsünk. Viszont ha tavasszal sort kerítünk erre, miután ön mégiscsak az iparfejlesztésért is felelős miniszter, arra szeretném kérni, hogy ami itt az adatokban látszott lappangva, arról beszéljünk már egy kicsit direkter. Nevezetesen, hogy akinek van egy pici érzéke a Magyarország gazdasági fejlettségével kapcsolatos strukturális, főleg területi szempontú strukturális adatokhoz, én például látni véltem azt, hogy nem véletlenül vannak telepítve oda a gyárak, ahova, mert ennek egy nagyon komoly területfejlesztési logikája van. Nem Győr, Debrecen, meg nem tudom, micsoda szerepelt itt. Viszont ha erről kicsit majd részletesebben tudna beszélni, az megint árnyalná a képet, hogy Magyarország és a magyar kormány aktív eszközökkel is próbál területfejlesztési politikát folytatni az iparpolitikán keresztül, ott, ahol az államnak van döntési helyzete. Mert az teljesen nyilvánvaló, hogy Gyulára senkit nem lehetne egyébként ilyen méretű beruházásra rávenni, csak akkor, ha a magyar állam azt mondja, hogy ő ott kisebbségi tulajdonosként befolyással van. Zalaegerszegről dettó el lehet ezt mondani. És ez talán jövő tavasszal még világosabb lesz: itt egy nagyon komoly területfejlesztési mozzanatot is lehet látni benne, csak nem beszéltünk erről még, mint ahogy annyi minden másról sem, mert ezt lehetne folytatni a szakképzési rendszer fejlesztésével és annak a párhuzamával, lehetne folytatni azzal, hogy a mérnökképzéssel szemben milyen igényeket támasztanak ezek a fejlesztések. Tehát ha majd tavasszal sor kerül erre, akkor néhány slide-ot tegyen már bele, miniszter úr, hogy azt is lássuk. Mert ez nem önmagában csak védelmi fejlesztés, ez napnál világosabb.

DR. PALKOVICS LÁSZLÓ innovációért és technológiáért felelős miniszter: Köszönöm szépen a lehetőséget. Szerintem ez az egyik lényegi eleme ennek a dolognak. Ha megnézzük azt, hogy Magyarországon 1990-től hogyan alakult az egyes megyék, egyes területek iparosodottsági foka, az látszik egyértelműen, hogy megkezdődött ez valahol Északnyugat-Magyarországon, Közép-Magyarországon, és aztán idővel haladt lefelé; Északkelet-Magyarország, aztán Kecskemét miatt Bács-Kiskun megye, aztán Vas megye megjelent, most Debrecen, Nyíregyháza jelent meg. Tehát az országnak ami van még üres része, ez pontosan a déli rész. Zalaegerszeg, Kaposvár, Pécs, Szeged - ez az a terület, amelyet szintén ezzel próbálnánk befolyásolni. Más eszközökkel is, természetesen, de ez az egyik jó eszköz, hiszen itt tulajdonostársak is vagyunk.

Úgyhogy köszönöm szépen, és szívesen beszámolok erről egyébként jövőre.

ELNÖK: Nagyon szépen köszönöm. Köszönöm szépen miniszter úrnak a beszámolóját.

Az ülés berekesztése

Tisztelt Bizottság! Mi lemegyünk a bizottsági termünkbe, és ott folytatjuk a mentesítésekkel kapcsolatos napirend tárgyalását.

(Szünet: 13.03-tól 13.10-ig)

(A bizottság 13.10 és 13.50 óra között zárt ülésen tárgyalt, melyről külön jegyzőkönyv készült.)

Kósa Lajos
a bizottság elnöke

Jegyzőkönyvvezető: Prin Andrea